ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΒΑΚΙΡΤΖΗ ΔΑΦΝΗ
Τηλέφωνο: 2103382236
Fax: 2103616464
E-mail: vakirtzi@acci.gr

Αθήνα,26/07/2019
Αριθ.Πρωτ.:1604454

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Ανακοινώνει ότι :

Την **24/07/2019** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,** το διακριτικό τίτλο **EUROCLINIC ΑΘΗΝΩΝ** και αριθμό ΓΕΜΗ **278101000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1803275 οι εγκεκριμένες από την 04/07/2019 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση 01/01/2018 έως 31/12/2018.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1803276 η από 04/07/2019 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2019 έως 31/12/2019:

- Η ελεγκτική εταιρεία **«GRANT THORNTON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 127.

«Η καταχώριση έγινε, μετά από τυπικό έλεγχο (έλεγχο πληρότητας), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9, παράγρ. 2, του Ν. 4548/2018 (ΦΕΚ 104/Α) και την Οδηγία με ΑΔΑ: 647Θ465ΧΙ8-ΞΦ5 (αρ. πρωτ. 141372/ 28-12-2018) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.3419/2005 όπως ισχύει».

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το https://www.businessregistry.gr/publicity.aspx

ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

(Δ.Π.Χ.Α.)

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΕ: 1477/01/Β/86/1476
Έδρα: Αθανασιάδου 7- 9, Τ.Κ. 11521, Αθήνα

Περιεχόμενα

Α. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας «ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ – ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018 3

Β. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 16

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 19

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική) 19

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική) 20

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων χρήσης 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική) 21

Κατάσταση Ταμειακών Ροών χρήσης 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική) 22

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων 23

1. Γενικές πληροφορίες 23

2. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών 23

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων 23

2.2 Δήλωση συμμόρφωσης 24

2.3 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές 25

2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές 30

2.5 Ενσώματα πάγια 30

2.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία 31

2.7 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού 32

2.8 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού 32

2.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων 33

2.10 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού 33

2.11 Αποθέματα 34

2.12 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μετρητών 34

2.13 Μετοχικό κεφάλαιο 34

2.14 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις 34

2.15 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring) 35

2.16 Δανεισμός 35

2.17 Φορολογία 35

2.18 Επιχορηγήσεις 36

2.19 Παροχές στο προσωπικό 36

2.20 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις 37

2.21 Αναγνώριση εσόδων 37

2.22 Έσοδα / Έξοδα τόκων 38

2.23 Μισθώσεις 38

2.24 Διανομή μερισμάτων 39

2.25 Επενδύσεις σε θυγατρικές 39

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως 40

4. Ενσώματα Πάγια 43
5. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία 45
6. Χρηματοοικονομικά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ανά κατηγορία....46
7. Αποθέματα....47
8. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις 48
9. Επενδύσεις σε Θυγατρικές και Συγγενείς Εταιρείες....49
10. Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα 49
11. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικό υπέρ το άρτιο 50
12. Λοιπά αποθεματικά....50
13. Δανεισμός 51
14. Υποχρεώσεις για παροχές σε εργαζομένους....52
15. Αναβαλλόμενη φορολογία 54
16. Λοιπές προβλέψεις 56
17. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις....57
18. Πωλήσεις παροχής υπηρεσιών 57
19. Λοιπά κέρδη/ (ζημιές) καθαρά 57
20. Λοιπά έσοδα 58
21. Παροχές σε εργαζομένους 58
22. Έξοδα ανά κατηγορία....59
23. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) καθαρά 60
24. Φορολογία....60
25. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες....62
26. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις 63
27. Ανειλημμένες υποχρεώσεις 63
28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 64
29. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες 64
30. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού 68

Α. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας «ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ – ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018

Κύριοι μέτοχοι,

Θέτουμε υπόψη σας την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας «ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» για τις ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2018, βάσει των διατάξεων του Κ.Ν. 2190/1920 όπως έχουν αντικατασταθεί, από 1-1-2019, από τον Νόμο 4548/2018 και σας γνωρίζουμε συνοπτικά τα παρακάτω:

Οι παρούσες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που απαιτούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 όπως έχουν αντικατασταθεί, από 1-1-2019, από τον Νόμο 4548/2018, την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου αλλά και της Εταιρείας μαζί με τις Καταστάσεις Συνολικών Εσόδων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων, την Κατάσταση Ταμειακών Ροών, τις Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων, καθώς και την έκθεση ελέγχου του ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή. Καταρτίσθηκαν με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία και τις αρχές των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καλύπτουν τη διαχειριστική χρήση 01/01/2018 – 31/12/2018 και απεικονίζουν την πραγματική χρηματοοικονομική διάρθρωση του Ομίλου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας, όπως είχε ξεκινήσει το 2017 συνεχίστηκε και το 2018. Η ανάπτυξη αυτή είναι αποτέλεσμα ευνοϊκών εγχώριων εξελίξεων κατά κύριο λόγο, με προεξάρχουσα την επιτυχή ολοκλήρωση του τελευταίου τριετούς προγράμματος οικονομικής προσαρμογής και τη θετική επίδραση που είχε στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και στη ρευστότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 1,9% και προβλέπεται οριακή επιτάχυνση για το 2019 – 2020.

Σε ό,τι αφορά στον τομέα της υγείας, η επίδραση των δημογραφικών χαρακτηριστικών όπως το υψηλό προσδόκιμο επιβίωσης και η αύξηση του πληθυσμού άνω των 65 ετών, σε συνδυασμό με τη σημαντική μείωση της δημόσιας χρηματοδότησης για δαπάνες υγείας (περίπου -32,8% την περίοδο 2010 – 2017), έχουν μετατοπίσει το βάρος στον ιδιωτικό τομέα. Το 2018, χαρακτηρίστηκε από αύξηση του κύκλου εργασιών και γενικότερη βελτίωση των χρηματοοικονομικών δεικτών των συμμετεχόντων στον κλάδο.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος Ευρωκλινικής Αθηνών εκμεταλλευόμενος το ευέλικτο σχήμα του, τις συνέργειες από τη μετεγκατάσταση της Ευρωκλινικής Παίδων, καθώς και ευκαιρίες που προέκυψαν στο εξωτερικό του περιβάλλον, πραγματοποίησε μια επιτυχημένη χρονιά.

Κύκλος Εργασιών: Σε ενοποιημένο επίπεδο, ο κύκλος εργασιών (χωρίς rebate και claw back) του 2018 ανήλθε σε 43.82 εκ. Ευρώ αυξημένος κατά 2.64% έναντι του προηγούμενου έτους. Ο κύκλος εργασιών για την Εταιρεία, ανήλθε σε 43.21 εκ. Ευρώ έναντι 42.37 εκ. Ευρώ την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Οι ημέρες νοσηλείας για το έτος 2018 κατέγραψαν οριακή πτώση (-0.32%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος φτάνοντας τις 29,880 έναντι 29,977 το 2017.

Το συνολικό ποσό για rebate και clawback που βαραίνει τις Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε 2.73 εκ. Ευρώ για τον Όμιλο και 2.68 εκ. Ευρώ για την Εταιρεία, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Σε ενοποιημένο επίπεδο, ο κύκλος εργασιών μετά την αφαίρεση των ποσών επιστροφής διαμορφώνεται σε 41.09 εκ. Ευρώ αυξημένος κατά 2.22% σε σχέση με το 2017. Για την Εταιρεία, ο κύκλος εργασιών μετά την αφαίρεση του rebate & clawback ανέρχεται στα 40.53 εκ. Ευρώ, έναντι 39.89 εκ. Ευρώ το 2017, καταγράφοντας αύξηση 1.61%.

Μικτά κέρδη: Σε επίπεδο Ομίλου, τα μικτά κέρδη (χωρίς rebate και clawback) ανήλθαν σε 9.13 εκ. Ευρώ αυξημένα κατά 30.20% σε σχέση με το 2017. Μετά την αφαίρεση των ποσών επιστροφής Rebate και Claw Back, τα μικτά κέρδη του Ομίλου ανέρχονται σε 6.41 εκ. Ευρώ έναντι 4.52 εκ. Ευρώ το 2017, καταγράφοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 41,59%.

Σε επίπεδο μητρικής Εταιρείας, τα μικτά κέρδη (χωρίς rebate και claw back) ανήλθαν σε 8.81 εκ. Ευρώ αυξημένα κατά 27.81% σε σχέση με το 2017. Μετά την αφαίρεση των ποσών επιστροφής Rebate και Claw Back, τα μικτά κέρδη ανέρχονται σε 6.13 εκ. Ευρώ έναντι 4.41 εκ. Ευρώ το 2017, αύξηση 38.94%.

Κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA): Για τον Όμιλο, τα κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (χωρίς rebate και clawback) ανήλθαν σε 8.09 εκ. Ευρώ αυξημένα κατά 2.34 εκ. Ευρώ σε σχέση με το 2017, ήτοι 40.72%.

Μετά την αφαίρεση των ποσών επιστροφής Rebate και Clawback, τα κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων του Ομίλου ανέρχονται σε 5.36 εκ. Ευρώ έναντι κερδών 3.26 εκ. Ευρώ του 2017, μία σημαντική αύξηση 64.58%.

Για την Εταιρεία, τα κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (χωρίς rebate και clawback) ανήλθαν σε 8.01 εκ. Ευρώ αυξημένα κατά 41.40% σε σχέση με το 2017.

Μετά την αφαίρεση των ποσών επιστροφής Rebate και Clawback, τα κέρδη προ φόρων, τόκων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων της Εταιρείας κατέγραψαν σημαντική αύξηση κατά 67.41% και ανήλθαν σε 5.33 εκ. Ευρώ έναντι κερδών 3.19 εκ. Ευρώ του 2017.

Κέρδη (Ζημιές) μετά από φόρους: Μετά την αφαίρεση των ποσών επιστροφής Rebate και Clawback, ο Όμιλος καταγράφει κέρδη 1.50 εκ. Ευρώ έναντι ζημιών ύψους 0.66 εκ. Ευρώ το 2017. Η μητρική Εταιρεία, καταγράφει κέρδη 1.49 εκ. Ευρώ, σε σχέση με ζημιές Ευρώ 0.71 εκ. το 2017.

Δανεισμός: Σε ενοποιημένο και ατομικό επίπεδο, ο δανεισμός κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε 32.76 εκ. Ευρώ έναντι 31.14 εκ. Ευρώ την 31/12/2017.

Την 07/03/2018 υπεγράφη η Σύμβαση Κάλυψης Κοινού Ομολογιακού Δανείου («ΚΟΔ») βάσει των διατάξεων του ν. 3156/2003 με κάλυψη από τις «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» με εκπρόσωπο και πληρεξούσιο καταβολών την πρώτη ποσού 29.71 εκ. Ευρώ.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία υπέγραψε σύμβαση χρηματοοικονομικής μίσθωσης ύψους 1.61 εκ. Ευρώ, με τις εταιρείες "Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ" και "Πειραιώς Leasing Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ" για την απόκτηση του Ρομποτικού Χειρουργικού Συστήματος **da Vinci Si HD 4 – arm.**

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης αποπληρώθηκε κεφάλαιο ύψους 150 χιλ. Ευρώ από το ομολογιακό δάνειο και 237 χιλ. Ευρώ από την χρηματοοικονομική μίσθωση.

Οι τραπεζικές δανειακές υποχρεώσεις είναι εξασφαλισμένες με προσημειώσεις/υποθήκες επί των ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας. Η Διοίκηση της Εταιρείας έλαβε τη συναίνεση των συνεργαζόμενων τραπεζών για την τροποποίηση του υπολογισμού των χρηματοοικονομικών δεικτών κατά την 31/12/2018 του ομολογιακού δανείου της Εταιρείας.

Ίδια Κεφάλαια: Τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου ανήλθαν σε 0.32 εκ. Ευρώ την 31/12/2018 αυξημένα κατά 0.20 εκ. Ευρώ σε σχέση με αυτά του 2017, ενώ σε επίπεδο Εταιρείας ανήλθαν σε 0.26 εκ. Ευρώ έναντι 0.07 εκ. Ευρώ την 31/12/2017.

Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις: Σε ενοποιημένο επίπεδο, οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις την 31/12/2018 ανήλθαν σε 26.30 εκ. Ευρώ σε σχέση με 26.74 εκ. Ευρώ το 2017. Σε επίπεδο μητρικής, ανήλθαν σε 26.20 εκ. Ευρώ σε σχέση με 26.66 εκ. Ευρώ το 2017.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα: Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου ανήλθαν σε 0.88 εκ. Ευρώ έναντι 0.93 εκ. Ευρώ την 31/12/2017. Σε επίπεδο Εταιρείας, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ανήλθαν σε 0.70 εκ. Ευρώ, έναντι 0.87 εκ. Ευρώ το 2017. Η Εταιρεία εκπληρώνει όλες τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της (μισθοδοσία προσωπικού, ασφαλιστικές εισφορές και φόροι, τόκοι δανεισμού κοκ.)

Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις: Για τον Όμιλο, οι πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις την 31/12/2018 ανήλθαν σε 15.97 εκ. Ευρώ έναντι 14.93 εκ. Ευρώ την 31/12/2017. Για την Εταιρεία, το αντίστοιχο κονδύλι ανήλθε σε 16.07 εκ. Ευρώ έναντι 14.87 εκ. Ευρώ την 31/12/2017. Η μεταβολή αυτή περιλαμβάνει το ποσό επιστροφής Rebate και Clawback που ανέρχεται σε 23.60 εκ. Ευρώ για τα έτη 2013 – 2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, την αναστροφή

προβλέψεων λόγω έκδοσης πιστωτικών για rebate και clawback, όπως επίσης και εισπράξεις παλαιών οφειλών ιδιωτών πελατών.

***Έξοδα*:** Για τον Όμιλο, το κόστος πωλήσεων μειώθηκε κατά 2.78% σε σχέση με το 2017 (34.68 εκ. Ευρώ έναντι 35.68 εκ. Ευρώ) και για την Εταιρεία μειώθηκε κατά 3.03% σε σχέση με το 2017 (34.40 εκ. Ευρώ έναντι 35.48 εκ. Ευρώ).

Τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας μειώθηκαν κατά 0.46% σε σχέση με το 2017 (5.50 εκ. Ευρώ έναντι 5.52 εκ. Ευρώ) για τον Όμιλο και 1.43% σε σχέση με το 2017 (5.42 εκ. Ευρώ έναντι 5.50 εκ. Ευρώ) για την Εταιρεία.

Σε επίπεδο Ομίλου, οι Αμοιβές και έξοδα του προσωπικού ανήλθαν σε 12.47 εκ. Ευρώ μειωμένες κατά 2.15% σε σχέση με το 2017, ενώ το προσωπικό την 31 Δεκεμβρίου 2018 αριθμούσε 537 υπαλλήλους έναντι 515 την 31 Δεκεμβρίου 2017 (αύξηση 3.30%). Σε επίπεδο Εταιρείας, οι Αμοιβές και έξοδα προσωπικού ανήλθαν σε 12.36 εκ. Ευρώ μειωμένες κατά 2.84% σε σχέση με το 2017, ενώ το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού ανήλθε σε 529 υπαλλήλους σε σχέση με 514 την 31/12/2017.

Αποθέματα: Τα αποθέματα τέλους χρήσεως του Ομίλου ανήλθαν σε 0.75 εκ. Ευρώ, μειωμένα κατά 1.71% σε σχέση με αυτά του 2017. Για την Εταιρεία, το αντίστοιχο ποσό διαμορφώθηκε στα 0.73 εκ. Ευρώ, μειωμένα κατά 2.89% σε σχέση με το 2017.

Λοιπά Έσοδα: Τα λοιπά έσοδα του Ομίλου ανήλθαν σε 1.74 εκ. Ευρώ από 1.42 εκ. Ευρώ το 2017 και της Εταιρείας σε 1.92 εκ. Ευρώ από 1.44 εκ. Ευρώ το 2017.

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες:

Η Διοίκηση αξιολογεί τα αποτελέσματα και την απόδοσή του Ομίλου σε μηνιαία βάση εντοπίζοντας έγκαιρα και αποτελεσματικά αποκλίσεις από τους στόχους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα. Η αποδοτικότητα του Ομίλου και της Εταιρείας, αποτυπώνεται με την χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών απόδοσης ως κατωτέρω:

			Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
Δείκτες	**Περιγραφή**		**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης	Σύνολο υποχρεώσεων	/ Σύνολο ενεργητικού	99.52%	99.82%	99.61%	99.89%
Δείκτης μόχλευσης	Καθαρές δανειακές υποχρεώσεις	/ Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων + Καθαρές δανειακές υποχρεώσεις	99.02%	99.61%	99.21%	99.76%
Κεφάλαιο κίνησης	Κυκλοφορούν ενεργητικό	- Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(11,128,580)	(41,258,908)	(11,127,204)	(41,311,270)

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Στις 7 Μαρτίου 2018 ολοκληρώθηκε η υπογραφή της σύμβασης κάλυψης του κοινού ομολογιακού δανείου μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης με κάλυψη από την «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» και την «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.» με διοργανωτή και πληρεξούσιο καταβολών την τελευταία. Σκοπός του δανείου είναι η αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου δανεισμού της Εταιρείας ύψους 29.71 εκ. Ευρώ. Οι βασικοί όροι της νέας σύμβασης προβλέπουν: α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 2 έτη με δυνατότητα περεταίρω επέκτασης κατά 1 έτος, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με περιθώριο επιτοκίου 4% ετησίως, γ) πρόγραμμα αποπληρωμής σε τριμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε εξαμηνιαία και ετήσια βάση.

Στις 27 Απριλίου 2018, η Εταιρεία υπέγραψε σύμβαση χρηματοοικονομικής μίσθωσης ύψους 1.61 εκ. Ευρώ, με τις εταιρείες "Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ" και "Πειραιώς Leasing Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ" για την απόκτηση του Ρομποτικού Χειρουργικού Συστήματος **da Vinci Si HD 4 – arm.**

Στις 17 Μαΐου 2018, εγκρίθηκε η αίτηση τροποποίησης της άδειας λειτουργίας της Ευρωκλινικής Παίδων από παιδιατρική σε γενική κλινική συνολικής δυναμικότητας 77 κλινών.

Ο Όμιλος Ευρωκλινικής ανέλαβε, από την 1η Σεπτεμβρίου 2018, την εξυπηρέτηση του Ομαδικού Ασφαλιστήριου Συμβολαίου της Ευρωπαϊκής Πίστης ΣΥ.Σ.Π.Α. –Ο.Τ.Ε. (ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ο.Τ.Ε) που αριθμεί 1.100 ασφαλισμένους. Πρόκειται για πρόγραμμα υγείας υπό την μορφή κλειστού δικτύου (capitation) με Δευτεροβάθμιες παροχές περίθαλψης υγείας. Οι Ασφαλισμένοι του Προγράμματος θα μπορούν να αξιοποιήσουν τις παροχές και τις καλύψεις του στον Όμιλο της Ευρωκλινικής, στο Ερρίκος Ντυνάν, στις Βιοκλινικές Αθηνών – Πειραιά – Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης και στην Euromedica Γενική Κλινική Θεσσαλονίκης.

Τον Οκτώβριο του 2018, ανανεώθηκε η συνεργασία με το ΤΕΑΥΠΟΙΚ (ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ), για την παροχή υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Υγείας μέσω προγράμματος με κάλυψη στο κλειστό δίκτυο παρόχων της Ευρωκλινικής. Το Μητρώο Ασφαλισμένων Μελών του ΤΕΑ-ΥΠΟΙΚ αριθμεί συνολικά άνω των 11.500 κυρίως ασφαλισμένων και εξαρτώμενων μελών, ενώ προβλέπεται σημαντική διεύρυνση του πληθυσμού του στο επόμενο διάστημα.

Μετά από έναν χρόνο επιτυχημένης συνεργασίας και εξυπηρέτησης, τον Νοέμβριο του 2018 ανανεώθηκε η εξυπηρέτηση του Ομαδικού Ασφαλιστηρίου της Ευρωπαϊκής Πίστης ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. (ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ) που αριθμεί περίπου 5.500 ασφαλισμένους, για την παροχή υπηρεσιών Δευτεροβάθμιας & Πρωτοβάθμιας Υγείας μέσω προγράμματος με κάλυψη στο κλειστό δίκτυο παρόχων της Ευρωκλινικής, εξασφαλίζοντας παράλληλα ευνοϊκότερους όρους κάλυψης στις κλινικές του ομίλου μας και περιορίζοντας ταυτόχρονα το κλειστό δίκτυο συμβεβλημένων κλινικών του προγράμματος.

Τέλος, ο Όμιλος Ευρωκλινικής σε συνεργασία με την ΜΙΝΕΤΤΑ Ασφαλιστική ανέλαβε από 01/12/2018 το Ομαδικό Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο της ΜΙΝΕΤΤΑ – "ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΕΗ" που αριθμεί περίπου 9.000 ασφαλισμένους για την παροχή δευτεροβάθμιων υπηρεσιών υγείας εντός του κλειστού δικτύου παρόχων, αποτελούμενο από τις Βιοκλινικές Αθηνών – Πειραιά – Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης και τις Euromedica Γενικής Κλινική Θεσσαλονίκης και Κοζάνης.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς προκύπτει από τις μεταβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού εργαλείου λόγω αλλαγών στις τιμές της αγοράς. Ο κίνδυνος αγοράς για την Εταιρεία προκύπτει κυρίως από τις αλλαγές στις τιμές των ιατρικών πράξεων, καθώς και των Κ.Ε.Ν. (Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια) και στις καθυστερημένες πληρωμές των Δημόσιων Ταμείων και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., εξαιτίας της εξαιρετικά αρνητικής συγκυρίας που βρίσκεται η χώρα. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά εργαλεία σε ξένο νόμισμα εκτός των λογαριασμών όψεως, ούτε επενδύσεις σε ομόλογα ή μετοχές.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής σχετικά με τη μεταβολή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων, τα οποία αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία.

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται κυρίως από τα δάνεια. Δάνεια με μεταβλητό επιτόκιο εκθέτουν την Εταιρεία σε κίνδυνο ταμειακών ροών λόγω μεταβολής των επιτοκίων. Το σύνολο του δανεισμού της Εταιρείας είναι σε Ευρώ και σε κυμαινόμενο επιτόκιο.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου γίνεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου. Ο εν λόγω κίνδυνος προκύπτει από την πιστωτική διευκόλυνση στους πελάτες (πιστωτικός κίνδυνος πελατών). Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα για την πιστωτική τους διαβάθμιση χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Το πελατολόγιο του Ομίλου αποτελείται από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς, ασφαλιστικές εταιρείες και ιδιώτες. Οι πωλήσεις σε ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες συνήθως ενέχουν μικρό κίνδυνο απωλειών. Επιπλέον, στην περίπτωση των ασφαλιστικών ταμείων υπάρχουν καθυστερήσεις στις πληρωμές. Ο πιστωτικός κίνδυνος εστιάζεται κυρίως στους ιδιώτες ασθενείς – πελάτες που δεν έχουν κάποιο ασφαλιστικό φορέα αλλά και σε εκείνους των οποίων τα ασφαλιστικά συμβόλαια δεν καλύπτουν το συνολικό κόστος της νοσηλείας τους. Ο Όμιλος έχει θεσπίσει συγκεκριμένες διαδικασίες για την καλύτερη και αμεσότερη είσπραξη των απαιτήσεων του.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες.

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά στον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
Κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικού	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	15,972,263	14,933,733	16,066,785	14,873,303
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	881,490	930,856	698,827	866,931
Σύνολο	**16,853,753**	**15,864,588**	**16,765,612**	**15,740,235**

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017, αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
< 3 μήνες	3,140,905	2,932,058	3,077,111	2,931,148
3 - 6 μήνες	4,477,649	4,270,984	4,475,798	4,263,488
> 6 μήνες	6,435,512	6,180,187	6,433,960	6,128,764
Σύνολο	**14,054,065**	**13,383,229**	**13,986,870**	**13,323,401**

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στην ικανότητα του Ομίλου και της Εταιρείας να διατηρούν επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών τους υποχρεώσεων, η οποία εξασφαλίζεται από τη διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών εισροών και εκροών και την επάρκεια ταμειακών διαθεσίμων.

Η Διοίκηση αναλύει τα εκάστοτε δεδομένα και χρησιμοποιεί όποτε και αν καθίσταται απαραίτητο τις πιστωτικές γραμμές που έχει εξασφαλίσει από τις τράπεζες και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, στις τρέχουσες συνθήκες πιστωτικής ασφυξίας, ο Όμιλος και η Εταιρεία καταβάλλουν συνεχή προσπάθεια για μείωση των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης.

Ο Όμιλος στην προσπάθειά του να μειώσει την έκθεσή του στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αναπτύσσει περαιτέρω τις συνεργασίες του με ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες μπορούν να παράσχουν την αναγκαία ρευστότητα.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις μη προεξοφλημένες συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, ταξινομημένες σε σχετικές ομαδοποιημένες ημερομηνίες λήξης, οι οποίες υπολογίζονται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης.

Υπόλοιπα με ημερομηνία λήξης μικρότερη του έτους, συμφωνούν με τη λογιστική τους αξία λόγω του ότι η επίδραση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική.

31η Δεκεμβρίου 2018	**Ο Όμιλος**		
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	2,133,129	29,260,000	0
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	293,776	1,074,143	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,304,382	0	0
	28,731,287	**30,334,143**	**0**

31η Δεκεμβρίου 2017			
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	31,141,608	0	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,743,835	0	0
	57,885,443	**0**	**0**

31η Δεκεμβρίου 2018	**Η Εταιρεία**		
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	2,133,129	29,260,000	0
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	293,776	1,074,143	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,197,446	0	0
	28,624,351	**30,334,143**	**0**

31η Δεκεμβρίου 2017			
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	31,141,608	0	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,663,228	0	0
	57,804,836	**0**	**0**

(δ) Κεφαλαιουχικός κίνδυνος

Ο σκοπός του Ομίλου όσον αφορά στη διαχείριση των κεφαλαίων είναι η διασφάλιση της ικανότητάς του να συνεχίζει απρόσκοπτα τη δραστηριότητά του, ώστε να εξασφαλίζει αποδόσεις για τους μετόχους και οφέλη για τα λοιπά μέρη που έχουν σχέση με αυτόν και να διατηρεί μία βέλτιστη κεφαλαιακή διάρθρωση ώστε να επιτυγχάνει μείωση του κόστους κεφαλαίου.

Για τη διατήρηση ή μεταβολή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να μεταβάλλει το διανεμόμενο μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαια στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να προβεί σε πώληση περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να μειωθούν οι δανειακές υποχρεώσεις.

Συμβαδίζοντας με την κοινή πρακτική του κλάδου, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή διάρθρωση με τον δείκτη μόχλευσης. Οι δείκτες μόχλευσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Σύνολο δανεισμού	32,761,048	31,141,608	32,761,048	31,141,608
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(881,490)	(930,856)	(698,827)	(866,931)
Καθαρός δανεισμός	**31,879,558**	**30,210,752**	**32,062,221**	**30,274,677**
Ίδια κεφάλαια	315,532	118,819	255,597	74,342
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	**32,195,089**	**30,329,571**	**32,317,818**	**30,349,018**
Συντελεστής μόχλευσης	**99.02%**	**99.61%**	**99.21%**	**99.76%**

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η αύξηση του ΑΕΠ το 2018 και οι εκτιμήσεις για το 2019, υποδηλώνουν ότι η Ελλάδα έχει μπει σε τροχιά ανάπτυξης. Η ουσιαστική πρόκληση είναι η διατήρηση της πολιτικής σταθερότητας, ειδικά εν όψει των επικείμενων βουλευτικών εκλογών του Ιουλίου 2019, η διατήρηση της αναπτυξιακής πολιτικής και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Ο κλάδος της ιδιωτικής υγείας έχει αναδιαμορφωθεί πλήρως μετά την ολοκλήρωση των εξαγορών διάφορων εταιρειών του κλάδου από ξένα funds, αλλά και τη διακοπή της λειτουργίας διάφορων μικρότερων σε μέγεθος κλινικών λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας.

Ο Όμιλος Ευρωκλινικής Αθηνών έχει καταφέρει να καταγράφει συνεχόμενες χρονιές ανάπτυξης, στηριζόμενος σε ένα ευέλικτο μοντέλο λειτουργίας, το οποίο συνδυάζει επέκταση δραστηριοτήτων, συγκράτηση των δαπανών σε χαμηλά επίπεδα και ταυτόχρονα διατήρηση της υψηλής ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η στρατηγική για το 2019 επικεντρώνεται:

- στην περαιτέρω ανάπτυξη της λειτουργίας της Παιδιατρικής κλινικής με τη δημιουργία ΜΕΘ για παιδιά
- σε επενδύσεις τεχνολογιών αιχμής (νέος MRI κ.α.)
- στην ανάπτυξη των χειρουργικών περιστατικών μίας ημέρας (O.D.S.)
- στη δημιουργία ενός πρωτοποριακού προφίλ προσωποποιημένης ποιοτικής εξυπηρέτησης των ασθενών σε τιμές ανταποκρινόμενες στις ανάγκες της εποχής
- στην ισχυροποίηση του brand name της με έμφαση στην συνεχή μέτρηση και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
- στη δημιουργία και προώθηση νέων προϊόντων και υπηρεσιών πρόληψης και διάγνωσης
- στη δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών με τις Ιδιωτικές Ασφαλιστικές Εταιρείες και επαγγελματικά ασφαλιστικά ταμεία και την παροχή προϊόντων «Κλειστού Δικτύου» κλινικών
- στην ανάπτυξη των τακτικών εξωτερικών ιατρείων και του τμήματος επειγόντων περιστατικών με στόχο την προσέλκυση μεγάλου αριθμού ασθενών, εκμεταλλευόμενη την κεντρική θέση της κλινικής στην Αθήνα
- στη σταδιακή μείωση της εξάρτησης από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.:
    - μέσα από την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που δεν χρηματοδοτούνται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., όπως η αισθητική ιατρική, προληπτική ιατρική, τακτικά εξωτερικά ιατρεία και συνδρομητικά προϊόντα υγείας που απευθύνονται σε μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες
    - με την αύξηση των εσόδων από Ιδιωτικές Ασφαλιστικές Εταιρείες
- στη διατήρηση του λειτουργικού κόστους στα ήδη χαμηλά επίπεδα, μέσω αναδιοργάνωσης τμημάτων, outsourcing υπηρεσιών, επαναδιαπραγμάτευσης συμφωνιών προμήθειας υλικών καθώς και χρήση νέων τεχνολογιών
- στην αποτελεσματική διαχείριση των χρηματοοικονομικών ροών και την εξασφάλιση κεφαλαίων κίνησης.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το 99.99% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας κατέχει η Εταιρεία Hippokrates Holdings BV με έδρα την Ολλανδία.

Οι μετοχές της Εταιρείας ανήκουν κατά 57.89% στην «Hippokrates Holdings B.V.» με έδρα την Ολλανδία, η οποία ανήκει κατά 100% στην «Gulert Enterprises Limited» με έδρα την Κύπρο και η οποία με την σειρά της ανήκει κατά 100% στην «South Eastern Europe Fund (SEEF)» με έδρα το νησί Τζέρσεϋ. Ποσοστό μετοχών που ανέρχεται σε 42.10% ανήκει στην Εταιρεία «AKKADIA HOLDINGS LIMITED» με έδρα την Κύπρο, η οποία ανήκει κατά 100% στην «Hippokrates Holdings B.V.». Το υπόλοιπο 0.01% των μετοχών κατέχουν ιατροί.

Οι λοιπές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη αφορούν σε συναλλαγές με τα μέλη του ΔΣ και τα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας και σε συναλλαγές με την θυγατρική της και διαμορφώνονται ως ακολούθως:

(α) Συναλλαγές με μέλη του ΔΣ και διευθυντικά στελέχη

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	213,600	228,600	213,600	228,600
Αμοιβές Διευθυντικών Στελεχών	912,044	919,564	912,044	919,564
Σύνολο	**1,125,644**	**1,148,164**	**1,125,644**	**1,148,164**

(β) Συναλλαγές με θυγατρική

Η θυγατρική εταιρεία Ευρωκλινική – Σημείο Δ.Υ.Ο. – Ιδιωτικό Πολυϊατρείο Ιατρική Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. συστάθηκε την 07/11/2016 με σκοπό τη δραστηριοποίηση στον τομέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Το μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής εταιρείας ανέρχεται σε 10.000 Ευρώ (10 μετοχές, με ονομαστική αξία 1.000 Ευρώ/μετοχή) και καταβλήθηκε με μετρητά από την Εταιρεία εντός του 2016.

Οι συναλλαγές με τη θυγατρική, αφορούν ενοίκια για την χρήση των κτιριακών εγκαταστάσεων της θυγατρικής, δανεισμό προσωπικού και πώληση αναλωσίμων και εξοπλισμού. Οι συναλλαγές αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

	2018		2017	
	Έσοδα	**Απαιτήσεις**	**Έσοδα**	**Απαιτήσεις**
ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟ Δ.Υ.Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	183,388	210,329	23,609	6,515
	183,388	**210,329**	**23,609**	**6,515**

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Η Εταιρεία έχει συσταθεί και είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα με έδρα της τους Αμπελόκηπους Αττικής (Αθανασιάδου 7 - 9).

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της 31 Δεκεμβρίου 2018 και μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την χρηματοοικονομική θέση και συνεχιζόμενη δραστηριότητα του Ομίλου και της Εταιρείας και να χρήζουν γνωστοποίησης σύμφωνα με το ΔΛΠ 10.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΛΕΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η Ευρωκλινική Αθηνών ιδρύθηκε από την Interamerican και ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1998 προσφέροντας υπηρεσίες υγείας με κέντρο τον άνθρωπο. Αποτελεί ένα άρτιο διαγνωστικό, χειρουργικό και θεραπευτικό κέντρο ικανό να ανταπεξέλθει στις προσδοκίες των ασθενών της θέτοντας υψηλότατα κριτήρια και αυστηρή πολιτική ποιότητας εφάμιλλη των μεγαλύτερων νοσηλευτικών κέντρων του εξωτερικού.

Με κορυφαίο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, υψηλού επιστημονικού επιπέδου εκπαίδευση, μοναδικές εξειδικεύσεις και διακρίσεις σε πανελλήνιο και ευρωπαϊκό επίπεδο, διαδραματίζει σταθερά πρωταγωνιστικό ρόλο στον χώρο της ιδιωτικής υγείας. Η Ευρωκλινική Αθηνών διαθέτει ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό αιχμής και σύγχρονες εγκαταστάσεις που της επιτρέπουν να αντιμετωπίζει και τα πιο σοβαρά περιστατικά.

Το 2002 ιδρύεται η Ευρωκλινική Παίδων, η οποία λειτουργώντας στο πλαίσιο της Ευρωκλινικής Αθηνών παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας υψηλής ποιότητας σε παιδιά.

Το 2008 ολοκληρώνεται μεταβίβαση των μετοχών των δύο κλινικών στο «South Eastern Europe Fund (SEEF)» από την Eureko B.V. (μητρική εταιρεία της Interamerican).

Η θυγατρική εταιρεία Ευρωκλινική – Σημείο Δ.Υ.Ο. – Ιδιωτικό Πολυϊατρείο Ιατρική Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. συστάθηκε την 07/11/2016 με σκοπό τη δραστηριοποίηση στον τομέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Το μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής εταιρείας ανέρχεται σε 10.000 Ευρώ (10 μετοχές, με ονομαστική αξία 1.000 Ευρώ/μετοχή) και καταβλήθηκε με μετρητά από την Εταιρεία εντός του 2016.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Σε συνέχεια της δημιουργίας, της πιστοποίησης και της επαναπιστοποίησης του Κέντρου Αριστείας Χειρουργικής Θυρεοειδούς & Παραθυρεοειδών Αδένων, το 2018 δημιουργήθηκε και πιστοποιήθηκε για τα εξαιρετικά κλινικά του αποτελέσματα το Πρότυπο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο Ολικής Αρτηριακής Επαναιμάτωσης Μυοκαρδίου υπό την Δ/νση του κ. Ιωάννη Χλωρογιάννη. Η διάκριση αυτή επιβεβαιώνει τόσο την επιστημονική επάρκεια της ιατρικής ομάδας του Κέντρου, όσο και το υψηλό επίπεδο νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού σε ένα περιβάλλον φιλικό προς τους ασθενείς.

Επιπρόσθετα, το 2018 η Ευρωκλινική Αθηνών (Ενηλίκων και Παίδων) επαναπιστοποιείται σύμφωνα με το πρωτόκολλο «Patients' Friendly Hospital», για την ποιότητα των παρεχόμενων Υπηρεσιών Υγείας σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή προδιαγραφή EN 15224:2012 και το διεθνές πρότυπο ISO 9001:2015 και για την ασφάλεια των γευμάτων που παρασκευάζονται, διακινούνται και διανέμονται εντός της κλινικής, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 22000:2005.

Παράλληλα, έχει ξεκινήσει και η προετοιμασία με σκοπό την Διαπίστευσή του Εργαστηρίου Βιοπαθολογίας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 15189:2012.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Στόχος του Ομίλου είναι η διατήρηση και η προστασία του περιβάλλοντος, με την εφαρμογή συγκεκριμένων περιβαλλοντικών πολιτικών, με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και της παραγωγής αποβλήτων. Η χωριστή διαλογή υλικών (χαρτί γραφείου, καθαρές συσκευασίες και περιτυλίγματα υγειονομικού υλικού, πλαστικό, αλουμίνιο) από το κοινό ρεύμα αποβλήτων, αλλά και από τα αμιγώς νοσοκομειακά απόβλητα συμβάλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην καθαριότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων, ώστε να διασφαλίζονται οι απαραίτητες συνθήκες υγιεινής και καλής εμφάνισης των χώρων. Ο καθαρισμός πραγματοποιείται

από εταιρείες-συνεργεία καθαρισμού, τα οποία αποτελούνται από ειδικευμένο προσωπικό, εκπαιδευμένο στη μεθοδολογία καθαρισμού, με σύγχρονο εξοπλισμό και υλικά φιλικά στο περιβάλλον.

Οι επί μέρους περιβαλλοντικές πολιτικές που στόχο έχουν τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Ομίλου είναι:

- Χρήση "πράσινης τεχνολογίας" στη λειτουργία των κτιρίων για τη μείωση της ηλεκτρικής ενέργειας:
  - Led φωτισμός
  - Έξυπνα συστήματα θέρμανσης και κλιματισμού νέας τεχνολογίας
  - Μόνωση των κτιρίων
- Ειδική φίλτρανση του αέρα εντός των χώρων της Ευρωκλινικής Αθηνών.
- Ανακύκλωση και μείωση της κατανάλωσης χαρτιού, αλουμινίου και πλαστικού μειώνοντας την παραγωγή οικιακών απορριμμάτων.
- Προσεκτική διαχείριση των μολυσματικών απορριμμάτων. Διάθεση-απόρριψη με ειδική διαδικασία σε εξειδικευμένη εταιρεία διαχείρισης μολυσματικών.
- Αποφυγή και λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την πρόληψη ρύπανσης του περιβάλλοντος.
- Εξουδετέρωση των υγρών αποβλήτων που προέρχονται από το μικροβιολογικό εργαστήριο σε βαθμό κατάλληλο για να διοχετευθούν στα δημόσια αποχετευτικά δίκτυα.
- Προώθηση και δημιουργία περιβαλλοντικής ευαισθησίας στους προμηθευτές, υπεργολάβους και συνεργάτες με την εφαρμογή λειτουργικών διαδικασιών.
- Συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού στις πολιτικές της εταιρείας για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Συμμόρφωση με την Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία.

Για το έτος 2018 συλλέχθηκαν 32.9 τόνοι ανακυκλώσιμων υλικών.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Οι άνθρωποί μας αποτελούν την σταθερή και διαχρονική αξία, στην οποία επενδύουμε. Το σύνολο του προσωπικού που απασχολούσαν ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 ανερχόταν στα 537 και 529 άτομα αντίστοιχα (34% άνδρες και 66% γυναίκες). Η κατανομή του προσωπικού ανά κατηγορία και εκπαιδευτική βαθμίδα, διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

Κατηγορία προσωπικού	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία	Κατηγορία εκπαίδευσης	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
			Διδακτορικό	6	5
Ιατρικό	43	36	Μεταπτυχιακό	59	54
Νοσηλευτικό	238	238	ΑΕΙ	69	67
Διοικητικό	193	192	ΤΕΙ	177	177
Βοηθητικό	26	26	ΙΕΚ	137	137
Παραϊατρικό	37	37	Δευτεροβάθμια	84	84
			Βασική	5	5
Σύνολο	**537**	**529**	**Σύνολο**	**537**	**529**

Για την επίτευξη των στόχων του, ο Όμιλος δίνει έμφαση στην προσέλκυση ιατρικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού που διακρίνεται για το ήθος και τον επαγγελματισμό του και επενδύει σημαντικά στην εκπαίδευση των εργαζομένων του, με τη δια βίου μάθηση και την υλοποίηση προγραμμάτων που καλύπτουν επιχειρησιακές και ατομικές ανάγκες και προτεραιότητες. Στο πλαίσιο αυτό οργανώνει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα που αφορούν κυρίως στην:

- Ομαλή ένταξη και εκπαίδευση των νεοπροσλαμβανομένων
- Εκμάθηση ή βελτιστοποίηση ατομικών δεξιοτήτων
- Διαρκή εκπαίδευση σε σύγχρονες μεθόδους και νοσηλευτικά πρωτόκολλα
- Πιστοποιήσεις και ενδοκλινικά μαθήματα νοσηλευτικής υπηρεσίας
- Συμμετοχή σε πανελλαδικά ή διεθνή συνέδρια

Κατά τη διάρκεια του 2018, πραγματοποιήθηκαν 17 εξωτερικές εκπαιδεύσεις με γνώμονα την ανάπτυξη εξειδίκευση των στελεχών, καθώς επίσης και 23 εσωτερικές για την ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με λοιμώξεις, απόβλητα, εξειδικευμένες νοσηλευτικές πράξεις κτλ. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση σε όλο το προσωπικό και πιστοποίηση των συμμετεχόντων σε ό,τι αφορά τον κανονισμό που επιβάλλει η νέα νομοθεσία σχετικά με το GDPR από εταιρία εξωτερικών συμβούλων.

Πρωταρχική αξία του Ομίλου σε ό,τι αφορά στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού είναι να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εργαζομένους του και να τους αντιμετωπίζει δίκαια ανάλογα με τις ικανότητες και τις επιδόσεις τους. Επιπλέον, δημιουργούμε ένα εργασιακό περιβάλλον που να μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα και δημιουργικά, σεβόμαστε τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και αντιμετωπίζουμε όλο το προσωπικό ισότιμα.

Η επιλογή του προσωπικού βασίζεται στην αναγνώριση των ταλέντων και η ανάπτυξή του αποτελεί τον κεντρικό πυρήνα της ολοκληρωμένης στρατηγικής ανθρώπινων πόρων (HRM) που έχει υιοθετήσει η διοίκηση του Ομίλου. Ενθαρρύνεται η δημιουργικότητα, η ευελιξία και ο προσανατολισμός στην εξεύρεση λύσεων για τους ασθενείς. Επιπλέον προάγεται ο ισορροπημένος τρόπος ζωής ανάμεσα σε προσωπική ζωή και εργασία (worklife balance). Συμμορφωνόμαστε με τα διεθνή πρότυπα σχετικά με την ασφάλεια, τις συναφείς πράξεις, το υφιστάμενο καθεστώς και τους εσωτερικούς κανονισμούς. Τηρούμε τους κανονισμούς ασφαλείας, δημιουργούμε ένα άνετο περιβάλλον εργασίας και προλαμβάνουμε ατυχήματα εξ' αμελείας.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Τα τελευταία χρόνια η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτελεί ένα σημαντικό μέρος στη λειτουργία κάθε επιχείρησης. Ο Όμιλος της Ευρωκλινικής Αθηνών είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και αναγνωρίζει την ευθύνη που του αναλογεί απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, η Διοίκηση του Ομίλου με αφορμή την 20ή επέτειο της Ευρωκλινικής Αθηνών αποφάσισε να προσφέρει τις ιατρικές του υπηρεσίες στο πιο ευαίσθητο τμήμα της κοινωνίας, το παιδί. Για τον λόγο αυτό, επέλεξε τις τρεις μεγαλύτερες δομές στήριξης παιδιού στην Ελλάδα, «Το Χαμόγελο του Παιδιού», την Ένωση «Μαζί για το Παιδί» και την «Κιβωτό του Κόσμου» και από την 1η Ιουλίου 2018 παρέχει όλες τις ιατρικές και διαγνωστικές εξετάσεις στα παιδιά αυτά που υποστηρίζουν οι τρεις οργανισμοί στην Αττική. Κριτήριο για την επιλογή των τριών αυτών οργανισμών ήταν αποκλειστικά η κάλυψη όσο το δυνατόν περισσότερων παιδιών. Συνολικά, οι τρεις οργανισμοί στηρίζουν περισσότερα από 1.000 παιδιά στην Αττική, αριθμός που δυστυχώς τείνει να αυξάνεται, καθώς αφενός πολλές οικογένειες αδυνατούν, για οικονομικούς λόγους, να καλύψουν τις ανάγκες υγείας των παιδιών τους και αφετέρου είναι πολλές οι περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας ή παραμέλησης ανηλίκων που βγαίνουν στο φως συνεχώς. Με ειλικρινή διάθεση να στηρίξει τις δομές αυτές ο Όμιλος Ευρωκλινικής, επέλεξε να αποφορτίσει τους υπεύθυνους από το βάρος της εξεύρεσης πόρων για την εξασφάλιση της υγείας των παιδιών, επιτρέποντάς τους με αυτόν τον τρόπο να επικεντρωθούν απρόσκοπτα στο έργο τους και στην όσο γίνεται ομαλότερη τους ανάπτυξη και καλλιέργεια των παιδιών.

Τα οφέλη της ενέργειας αυτής είναι πολλαπλά. Τόσο «Το Χαμόγελο του Παιδιού», όσο και η «Κιβωτός του Κόσμου» και το «Μαζί για το Παιδί», έχουν στη φροντίδα τους παιδιά που για διαφορετικούς λόγους το καθένα έχει ταλαιπωρηθεί σωματικά και ψυχικά. Οι παιδίατροι της Ευρωκλινικής Παίδων είναι στη διάθεση τους για να τα φροντίσουν, καθώς η

εξασφάλιση της υγείας τους, ώστε να αισθάνονται δυνατά, είναι πρωτεύον στόχος. Αυτά όπως και όλα τα παιδιά πρέπει να είναι και να αισθάνονται υγιή ώστε να μπορούν να αναπτυχθούν σε ολοκληρωμένους και χαρούμενους ενήλικες.

Ο Όμιλος Ευρωκλινικής και το πρόγραμμα του για την υποστήριξη τριών από τους σημαντικότερους οργανισμούς προστασίας και φροντίδας παιδιού στην Ελλάδα, ξεχώρισε και βρέθηκε ανάμεσα στις 35 κορυφαίες εταιρείες που συμβάλλουν έμπρακτα στη διαμόρφωση της Εταιρικής Υπευθυνότητας στην Ελλάδα, όπως παρουσιάστηκαν στο 6ο Πανόραμα δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που διοργάνωσε το Marketing Week.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2018 οι εργαζόμενοι της Ευρωκλινικής είχαν ενεργή συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις του Ομίλου όπως:

- Race for the Cure για τον καρκίνο του μαστού
- Action Hellas, η οποία βοηθά τις τοπικές κοινωνίες, ειδικά όσες είναι σε απομακρυσμένες περιοχές της νησιωτικής και ηπειρωτικής Ελλάδας
- Be My Hero όπου το 65% του προσωπικού προσφέρθηκε ως πιθανός μελλοντικός δότης μυελού των οστών
- Παράδοση ειδών πρώτης ανάγκης για την ενίσχυση των πληγέντων των περιοχών της Ανατολικής Αττικής από την φωτιά
- Ίδρυμα Βρεφών Μητέρα όπου συγκεντρώθηκαν είδη (ρουχισμός – παιχνίδια) για τις ανάγκες των προστατευόμενων παιδιών

ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αποτελεί ένα σύστημα αρχών, κανόνων και πρακτικών επί του οποίου οργανώνεται, λειτουργεί και διοικείται η εταιρεία. Στόχος του συστήματος αυτού είναι η προάσπιση των συμφερόντων των μετόχων της εταιρείας, η εξασφάλιση της ίσης μεταχείρισής τους και ο σεβασμός των δικαιωμάτων όλων των εμπλεκόμενων με την εταιρεία μερών.

Η Εταιρεία ως μη εισηγμένη δεν έχει την υποχρέωση να τηρεί Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Ωστόσο, με σκοπό την προαγωγή των συμφερόντων των μετόχων της και των λοιπών εμπλεκόμενων μερών, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς, έχει αυτοβούλως υιοθετήσει κάποιες από τις γενικώς αποδεκτές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται από τις εισηγμένες στο Ελληνικό Χρηματιστήριο εταιρείες. Στο πλαίσιο αυτό υιοθετεί ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές με στόχο την πάταξη κάθε μορφής διαφθοράς, δωροδοκίας, ξέπλυμα μαύρου χρήματος ή άλλης παράνομης δραστηριότητας. Κάθε σχετική καταγγελία εξετάζεται ενδελεχώς, ενώ τα ευρήματά της εάν κρίνεται σκόπιμο κατατίθενται στις αρμόδιες αρχές.

Πέραν των προβλεπόμενων διατάξεων από τον Ν.2190/1920 όπως έχει αντικατασταθεί, από 1-1-2019, από το Νόμο 4548/2018, τα σημαντικότερα σημεία σύμπλευσης με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται κατά πλειοψηφία από μη – εκτελεστικά μέλη (3 από σύνολο 5).
- Υφίσταται ανεξάρτητη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αναφέρεται απ' ευθείας στο ΔΣ.
- Έχει συσταθεί Κεντρική Επιτροπή Προμηθειών, με σκοπό την ορθή και διαφανή διαχείριση των προμηθειών της Εταιρείας.

ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο προτείνει τη μη διανομή μερίσματος, λόγω ύπαρξης σωρευμένων ζημιών εις νέον.

Το Διοικητικό Συμβούλιο απευθύνει θερμό «ευχαριστώ» σε όσους συνέβαλαν στην επίτευξη των στόχων και στην πρόοδο της Εταιρείας το 2018, Διοίκηση, Ιατρούς και προσωπικό.

Αθήνα, 01 Ιουλίου 2019

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΟΥΚΛΑΡΗΣ

Β. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ – ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ – ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις του θέματος που μνημονεύεται στην παράγραφο της έκθεσής μας "Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη", οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Από τον έλεγχο μας προέκυψε ότι κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 16 «Ενσώματα Πάγια» δεν διενεργήθηκε επικαιροποίηση της αποτίμησης των κτιρίων και των οικοπέδων του Ομίλου και της Εταιρείας αναπόσβεστης αξίας € 29,8 εκ. σε εύλογη αξία σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική που έχει επιλέξει ο Όμιλος και η Εταιρεία. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού, είναι πιθανό η αξία με την οποία εμφανίζονται τα ανωτέρω ακίνητα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις να έχει μεταβληθεί. Ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατό να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια προκειμένου να επαληθεύσουμε την εύλογη αξία των ακινήτων και συνεπώς διατηρούμε επιφύλαξη για την ορθή αποτίμηση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στα ίδια κεφάλαια και στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της κλειόμενης χρήσης.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στην σημείωση 2.2 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 καθίσταται κατώτερο του ενός δέκατου του μετοχικού κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του κωδ. Ν. 2190/1920 περί συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί από 1/1/2019 από το άρθρο 119 παρ. 4 του Ν.4548/2018. Παράλληλα, στην ανωτέρω σημείωση γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι το σύνολο της αξίας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνει τη συνολική αξία των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ποσό 11,13 εκ. ευρώ με αποτέλεσμα να υπάρχει η πιθανότητα να μην είναι σε θέση να αποπληρώσουν μέρος των συμβατικών τους υποχρεώσεων.

Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικής με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στην επεξηγηματική σημείωση 2.2 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας έχει προβεί στον σχεδιασμό κατάλληλων δράσεων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης τους και την απρόσκοπτη συνέχιση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας,

προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ 'αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.
- Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
- Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ – ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 01 Ιουλίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Πελαγία Καζά
Α.Μ. ΣΟΕΛ. 62591

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

	Σημειώσεις	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		2018	2017	2018	2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Πάγιο Ενεργητικό					
Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	4	34,228,945	33,022,362	34,172,594	33,021,144
Λοιπά Αΰλα Περιουσιακά Στοιχεία	5	14,368,191	15,859,499	14,368,191	15,859,499
Επενδύσεις σε Θυγατρικές και Συγγενείς Εταιρείες	9	0	0	10,000	10,000
Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	8	190,233	145,243	190,233	145,243
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντων Στοιχείων Ενεργητικού		**48,787,369**	**49,027,105**	**48,741,018**	**49,035,886**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	7	748,954	761,947	731,534	753,331
Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	8	15,972,263	14,933,733	16,066,785	14,873,303
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	10	881,490	930,856	698,827	866,931
Σύνολο Κυκλοφορούντων Στοιχείων Ενεργητικού		**17,602,707**	**16,626,535**	**17,497,146**	**16,493,566**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**66,390,076**	**65,653,640**	**66,238,164**	**65,529,452**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο	11	38,165,002	38,165,002	38,165,002	38,165,002
Διαφορά από Έκδοση Μετοχών υπέρ το Άρτιο	11	62,225,811	62,225,811	62,225,811	62,225,811
Λοιπά Αποθεματικά	12	7,124,398	7,030,731	7,124,398	7,030,731
Αποτελέσματα εις Νέο		(107,199,678)	(107,302,725)	(107,259,613)	(107,347,202)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**315,532**	**118,819**	**255,597**	**74,342**
Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Δάνεια	13	30,334,143	0	30,334,143	0
Υποχρεώσεις για Παροχές σε Εργαζομένους	14	910,959	967,970	910,959	967,970
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις	15	5,450,551	6,033,804	5,465,510	6,034,701
Λοιπές Προβλέψεις	16	647,604	647,604	647,604	647,604
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		37,343,258	7,649,378	37,358,217	7,650,275
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Δάνεια	13	2,426,905	31,141,608	2,426,905	31,141,608
Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις	17	26,304,382	26,743,835	26,197,446	26,663,228
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		28,731,287	57,885,443	28,624,351	57,804,836
Σύνολο Υποχρεώσεων		**66,074,544**	**65,534,821**	**65,982,567**	**65,455,111**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		**66,390,076**	**65,653,640**	**66,238,164**	**65,529,452**

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

	Σημειώσεις	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		2018	2017	2018	2017
Πωλήσεις Παροχής Υπηρεσιών	18	41,090,783	40,200,136	40,526,708	39,886,089
Κόστος Παροχής Υπηρεσιών	21	(34,683,863)	(35,675,284)	(34,399,832)	(35,476,261)
Μικτό Κέρδος		**6,406,919**	**4,524,852**	**6,126,876**	**4,409,828**
Λοιπά Έσοδα	20	1,741,233	1,416,728	1,923,687	1,440,337
Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	21	(5,495,574)	(5,521,245)	(5,423,421)	(5,501,936)
Λοιπά Κέρδη/(Ζημιές) Καθαρά	19	52,564	(609)	52,564	(609)
Λειτουργικά Κέρδη/(Ζημίες)		**2,705,143**	**419,726**	**2,679,706**	**347,620**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	23	2,577	1,416	2,577	1,416
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	23	(1,805,206)	(1,577,909)	(1,802,142)	(1,576,101)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα/(Έξοδα) Καθαρά	23	(1,802,630)	(1,576,494)	(1,799,566)	(1,574,686)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		**902,514**	**(1,156,768)**	**880,140**	**(1,227,066)**
Φόρος Εισοδήματος	24	600,533	492,902	607,449	514,516
Κέρδη/(Ζημιές) μετά Φόρων		**1,503,046**	**(663,866)**	**1,487,589**	**(712,550)**
Αποτελέσματα μετά Φόρων		**1,503,046**	**(663,866)**	**1,487,589**	**(712,550)**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα :					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:					
Αποθεματικό Αναλογιστικών αποτελεσμάτων		131,925	104,532	131,925	104,532
Επίδραση φόρου επί του αποθεματικού αναλογιστικών αποτελεσμάτων		(38,258)	(30,314)	(38,258)	(30,314)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για τη χρήση μετά από φόρους		**93,666**	**74,218**	**93,666**	**74,218**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για την χρήση		**1,596,713**	**(589,648)**	**1,581,255**	**(638,332)**
Κέρδη/(Ζημιές) μετά φόρων κατανεμημένες σε μετόχους της εταιρείας		**1,503,046**	**(663,866)**	**1,487,589**	**(712,550)**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα κατανεμημένα σε μετόχους της εταιρείας		**1,596,713**	**(589,648)**	**1,581,255**	**(638,332)**

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων χρήσης 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

	Ο Όμιλος						Η Εταιρεία					
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το Άρτιο	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό αναλογιστικών αποτελεσμάτων	Αποτελέσματα εις Νέο	Σύνολο	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το Άρτιο	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό αναλογιστικών αποτελεσμάτων	Αποτελέσματα εις Νέο	Σύνολο
Υπόλοιπα κατά την 1 Ιανουαρίου 2017	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**21,304**	**(106,638,858)**	**708,468**	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**21,304**	**(106,634,652)**	**712,674**
Ζημία Χρήσεως 2017 μετά από Φόρους	0	0	0	0	(663,866)	(663,866)	0	0	0	0	(712,550)	(712,550)
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχής προσωπικού	0	0	0	104,532	0	104,532	0	0	0	104,532	0	104,532
Αναβαλλόμενη υποχρέωση στην επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχής προσωπικού	0	0	0	(30,314)	0	(30,314)	0	0	0	(30,314)	0	(30,314)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	**0**	**0**	**0**	**74,218**	**(663,866)**	**(589,648)**	**0**	**0**	**0**	**74,218**	**(712,550)**	**(638,332)**
Υπόλοιπα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**95,522**	**(107,302,725)**	**118,819**	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**95,522**	**(107,347,202)**	**74,342**
Υπόλοιπα κατά την 1 Ιανουαρίου 2018	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**95,522**	**(107,302,725)**	**118,819**	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**95,522**	**(107,347,202)**	**74,342**
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	0	0	0	0	(1,400,000)	(1,400,000)	0	0	0	0	(1,400,000)	(1,400,000)
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**95,522**	**(108,702,725)**	**(1,281,181)**	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**95,522**	**(108,747,202)**	**(1,325,658)**
Κέρδη/(Ζημιές) Χρήσεως 2018 μετά από Φόρους	0	0	0	0	1,503,046	1,503,046	0	0	0	0	1,487,589	1,487,589
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχής προσωπικού	0	0	0	131,925	0	131,925	0	0	0	131,925	0	131,925
Αναβαλλόμενη υποχρέωση στην επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχής προσωπικού	0	0	0	(38,258)	0	(38,258)	0	0	0	(38,258)	0	(38,258)
Λοιπές Μεταφορές	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	**0**	**0**	**0**	**93,666**	**1,503,046**	**1,596,713**	**0**	**0**	**0**	**93,666**	**1,487,589**	**1,581,255**
Υπόλοιπα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**189,188**	**(107,199,678)**	**315,532**	**38,165,002**	**62,225,811**	**6,935,210**	**189,188**	**(107,259,613)**	**255,597**

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών χρήσης 2018 (Ενοποιημένη και Εταιρική)

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημειώσεις	2018	2017	2018	2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	25	2,438,400	3,780,687	2,237,286	3,723,715
Καταβληθέντες τόκοι		(1,710,202)	(1,557,179)	(1,707,138)	(1,555,371)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**707,220**	**2,223,507**	**530,147**	**2,168,344**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων		(2,378,601)	(1,618,352)	(2,320,267)	(1,617,113)
Τόκοι που εισπράχθηκαν		2,577	1,416	2,577	1,416
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		**(2,376,025)**	**(1,616,937)**	**(2,317,691)**	**(1,615,697)**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις από αναληφθέντα δάνεια (καθαρά από άμεσα έξοδα συναλλαγών)		13,276,076	15,744,179	13,276,076	15,744,179
Αποπληρωμή δανεισμού		(11,419,554)	(15,970,760)	(11,419,554)	(15,970,760)
Πληρωμές κεφαλαίου χρηματοδοτικών μισθώσεων		(237,081)	0	(237,081)	0
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**1,619,440**	**(226,581)**	**1,619,440**	**(226,581)**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		**(49,365)**	**379,990**	**(168,104)**	**326,065**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		930,859	550,869	866,935	540,869
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	10	**881,494**	**930,859**	**698,831**	**866,935**

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η Εταιρεία «Γενική Κλινική, Διαγνωστικό, Θεραπευτικό, Χειρουργικό Κέντρο – Ευρωκλινική Αθηνών Ανώνυμος Εταιρεία» δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα.

Η Εταιρεία έχει συσταθεί και είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα με έδρα της τους Αμπελόκηπους Αττικής (Αθανασιάδου 7 - 9) και η ηλεκτρονική της διεύθυνση είναι www.euroclinic.gr.

Οι μετοχές της Εταιρείας ανήκουν κατά 57.89% στην «Hippokrates Holdings B.V.» με έδρα την Ολλανδία, η οποία ανήκει κατά 100% στην «Gulert Enterprises Limited» με έδρα την Κύπρο και η οποία με την σειρά της ανήκει κατά 100% στην «South Eastern Europe Fund (SEEF)» με έδρα το νησί Τζέρσεϋ. Ποσοστό μετοχών που ανέρχεται σε 42.10% ανήκει στην εταιρεία «AKKADIA HOLDINGS LIMITED» με έδρα την Κύπρο, η οποία ανήκει κατά 100% στην «Hippokrates Holdings B.V.». Το υπόλοιπο 0.01% των μετοχών κατέχουν ιατροί.

Η θυγατρική εταιρεία Ευρωκλινική – Σημείο Δ.Υ.Ο. – Ιδιωτικό Πολυϊατρείο Ιατρική Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. συστάθηκε την 07/11/2016 με σκοπό τη δραστηριοποίηση στον τομέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Το μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής εταιρείας ανέρχεται σε 10,000 Ευρώ (10 μετοχές, με ονομαστική αξία 1,000 Ευρώ/μετοχή) και καταβλήθηκε με μετρητά από την Εταιρεία εντός του 2016.

Στο πλαίσιο κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για την χρήση 2018, έχουν ακολουθηθεί οι διατάξεις του ΔΠΧΑ 10.

Οι οικονομικές καταστάσεις για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν εγκριθεί προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 01 Ιουλίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

2. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Οι κύριες λογιστικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη σύνταξη αυτών των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζονται κατωτέρω. Οι ετήσιες ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις καταρτίστηκαν με βάση τις ίδιες λογιστικές αρχές που ακολουθήθηκαν για την ετοιμασία και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας για το έτος 2017, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 που καλύπτουν την ετήσια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία των ενσώματων παγίων (οικόπεδα & κτίρια).

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί την χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια της χρήσης υπό

αναφορά. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 3.

Τυχόν διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις, καθώς και σε αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

2.2 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας και δεν περιλαμβάνουν αναπροσαρμογές που να απεικονίζουν τις πιθανές μελλοντικές επιδράσεις που ενδέχεται να επέλθουν στα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού αναφορικά με την ανακτησιμότητα και την ανακατάταξή τους στην περίπτωση αδυναμίας της Εταιρείας να συνεχίσει τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες στο μέλλον. Η Διοίκηση δεν έχει πρόθεση ή ανάγκη να προβεί βραχυπρόθεσμα στη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας.

Όπως προκύπτει από τα Στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εμφανίζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά ποσό 11.1 εκ. Ευρώ. Παράλληλα, το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 καθίσταται κατώτερο του ενός δέκατου του μετοχικού κεφαλαίου και κατά συνέπεια συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 47 του κωδ. Ν. 2190/1920, περί της συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί από 1/1/2019 από το άρθρο 119 παρ. 4 του Ν.4548/2018.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν λάβει μέτρα για τη βελτίωση της ρευστότητάς τους.

Τον Μάρτιο 2018, ολοκληρώθηκε η υπογραφή της σύμβασης κάλυψης του κοινού ομολογιακού δανείου μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης με κάλυψη από την «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» και την «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.» με διοργανωτή και πληρεξούσιο καταβολών την τελευταία. Με την υπογραφή της εν λόγω σύμβασης ολοκληρώθηκε η αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου δανεισμού της Εταιρείας ύψους 29.71 εκ. Ευρώ. Οι βασικοί όροι της νέας σύμβασης προβλέπουν: α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 2 έτη με δυνατότητα περεταίρω επέκτασης κατά 1 έτος, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με περιθώριο επιτοκίου 4% ετησίως, γ) πρόγραμμα αποπληρωμής σε τριμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε εξαμηνιαία και ετήσια βάση.

Τον Μάιο 2018, εγκρίθηκε η αίτηση τροποποίησης της άδειας λειτουργίας της Ευρωκλινικής Παίδων από παιδιατρική σε γενική κλινική συνολικής δυναμικότητας 77 κλινών.

Παράλληλα, η Διοίκηση της Εταιρείας έχει καταρτίσει στρατηγικό σχέδιο για την περίοδο 2019 – 2022, το οποίο προβλέπει ανάπτυξη του κύκλου εργασιών μέσω της παροχής νέων υπηρεσιών, της διεύρυνσης του δικτύου συνεργασιών με ασφαλιστικές εταιρείες και τον σχεδιασμό νέων ασφαλιστικών προϊόντων. Επίσης, προβλέπονται δράσεις για την περιστολή των λειτουργικών δαπανών με την ανασυγκρότηση τμημάτων και την εκμετάλλευση συνεργιών, όπου αυτό είναι εφικτό. Στις προτεραιότητες της Διοίκησης περιλαμβάνεται η διασφάλιση της υγειούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης της Εταιρείας και την βέλτιστη χρήση του κεφαλαίου κίνησης.

Η Διοίκηση αναλύει τα εκάστοτε δεδομένα και χρησιμοποιεί τις πιστωτικές γραμμές που έχει εξασφαλίσει από τις τράπεζες και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, στις τρέχουσες συνθήκες πιστωτικής ασφυξίας, η Εταιρεία καταβάλλει συνεχή προσπάθεια για μείωση των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης και μείωση των λειτουργικών εξόδων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και με δεδομένο ότι δεν υφίστανται ενδείξεις ότι οι δράσεις της Διοίκησης δεν θα ολοκληρωθούν επιτυχώς, εκτιμάται ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν θα αντιμετωπίσουν θέματα ρευστότητας εντός των επόμενων 12 μηνών.

2.3 Αλλαγή στις Λογιστικές Πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές, βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, εκτός από τις αλλαγές σε Πρότυπα και Διερμηνείες που ισχύουν από την 1 Ιανουαρίου 2018. Παρουσιάζονται τα πρότυπα, τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 1 Ιανουαρίου 2018, καθώς και τα πρότυπα τα οποία είναι μεν υποχρεωτικά από την 1 Ιανουαρίου 2018, ωστόσο δεν έχουν υιοθετεί από την ΕΕ και αναμένεται να υιοθετηθούν στο μέλλον.

Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη Σημείωση 2.10 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018, το οποίο δεν είχε σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Η λογιστική πολιτική για την αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 περιγράφεται στη Σημείωση 2.21 των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία θα εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 16 από την υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής του, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, η σωρευτική επίδραση από την αρχική εφαρμογή του Προτύπου θα αναγνωρισθεί ως προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς αναδιατύπωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατά την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής, η Εταιρεία θα αναγνωρίσει (α) μια υποχρέωση μίσθωσης επιμετρώμενη στην παρούσα αξία που προκύπτει από την προεξόφληση των υπολειπόμενων καταβολών μισθωμάτων με τη χρήση του οριακού επιτοκίου δανεισμού, όπως αυτό ίσχυε κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής, και (β) ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού επιμετρώμενο σε ένα ποσό ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας, ο Όμιλος και η Εταιρεία θα αναγνωρίσουν τα μισθώματα ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο, σύμφωνα με τις σχετικές εξαιρέσεις που παρέχονται από το ΔΠΧΑ 16. Παράλληλα, ο Όμιλος και η Εταιρεία θα εφαρμόσουν την πρακτική εφαρμογή του Προτύπου και δεν θα προβούν στον διαχωρισμό των μη μισθωτικών στοιχείων από τα μισθωτικά στοιχεία, αντιμετωπίζοντας λογιστικά κάθε μισθωτικό και συναφές μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία πραγματοποίησαν ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1η Ιανουαρίου 2019. Συνοπτικά, με βάση την τρέχουσα εκτίμηση της Διοίκησης, η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 θα είναι ως εξής: θα αναγνωριστούν στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης δικαιώματα χρήσης στοιχείων του ενεργητικού και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 2,5 εκ. και € 2,8 εκ. Στην Ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων, οι αποσβέσεις αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 590 χιλ. έως € 650 χιλ. και τα χρηματοοικονομικά έξοδα αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 145 χιλ. έως € 200 χιλ. Η αντίστοιχη μείωση των εξόδων από ενοίκια αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) που θα κυμαίνεται σε ένα εύρος από € 590 χιλ. έως € 650 χιλ. Η εκτιμώμενη επίδραση αφορά τις υφιστάμενες συμβάσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Η πραγματική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 θα εξαρτηθεί από το επιτόκιο προεξόφλησης που θα χρησιμοποιηθεί κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελική αξιολόγηση για τη διάρκεια της μίσθωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξάσκηση τυχόν δικαιωμάτων ανανέωσης και τερματισμού.

Το νέο λογιστικό Πρότυπο για τις μισθώσεις, δεν έχει σημαντικό αντίκτυπο για την Εταιρεία ως εκμισθώτρια.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων

πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Νόμισμα αποτίμησης και νόμισμα παρουσίασης

Η Εταιρεία και η θυγατρική της δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Όλα τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων επιμετρούνται σε Ευρώ, το οποίο αποτελεί το νόμισμα του πρωταρχικού οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούν («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, νόμισμα το οποίο χρησιμοποιείται για τους λειτουργικούς σκοπούς της Εταιρείας, καθώς και για την απεικόνιση των οικονομικών της στοιχείων.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα αποτιμώνται στο λειτουργικό νόμισμα χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, οι οποίες ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Συναλλαγματικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την τακτοποίηση τέτοιων συναλλαγών και από την αποτίμηση τέλους χρήσης των νομισματικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων που αναφέρονται σε ξένα νομίσματα, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων. Σημαντικές συναλλαγές ή υπόλοιπα δεν υπάρχουν σε άλλα νομίσματα εκτός του Ευρώ.

2.5 Ενσώματα πάγια

Τα οικόπεδα και τα κτίρια του Ομίλου περιλαμβάνουν τις ιδιόκτητες κλινικές. Τα οικόπεδα και τα κτίρια παρουσιάζονται σε εύλογη αξία, με βάση περιοδικές εκτιμήσεις από τρίτους ανεξάρτητους εγκεκριμένους εκτιμητές, μείον τις μεταγενέστερες αποσβέσεις των κτιρίων. Οποιεσδήποτε συσσωρευμένες αποσβέσεις κατά την ημερομηνία εκτίμησης των κτιρίων, διαγράφονται έναντι της λογιστικής αξίας των κτιρίων και το καθαρό ποσό αναμορφώνεται στην αναπροσαρμοσμένη αξία του κτιρίου.

Τα ενσώματα πάγια που ανήκουν στις υπόλοιπες κατηγορίες επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Το ιστορικό κόστος περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες που σχετίζονται με την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται αυξητικά της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, ανάλογα με την περίπτωση, μόνον εάν υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με το πάγιο θα εισρεύσουν στην Εταιρεία, και το κόστος του παγίου μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Ο Όμιλος αναγνωρίζει στη λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων παγίων το κόστος αντικατάστασης τέτοιου στοιχείου όταν επιβαρύνεται με αυτό, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης. Η λογιστική αξία των τμημάτων των ενσώματων παγίων που αντικαθίστανται διαγράφεται. Λοιπές δαπάνες επισκευής και συντήρησης καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρηματοοικονομικής περιόδου, κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Η αύξηση στη λογιστική αξία των οικοπέδων και των κτιρίων, η οποία προκύπτει κατά την αναπροσαρμογή των εν λόγω παγίων αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια, σε πίστωση των λοιπών αποθεματικών. Μειώσεις οι οποίες απαλείφουν προηγούμενες αυξήσεις των ιδίων παγίων αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια, σε χρέωση των λοιπών αποθεματικών.

Επιπλέον μειώσεις αναγνωρίζονται σε χρέωση των αποτελεσμάτων χρήσης και μειώνουν ή αυξάνουν τα κέρδη ή τις ζημίες αντίστοιχα.

Χρηματοδοτικά έξοδα που προκύπτουν για το σκοπό της απόκτησης, κατασκευής ή παραγωγής ενός ενσώματου παγίου στοιχείου, για το οποίο απαιτείται ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσει να λειτουργήσει ή να πουληθεί, κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του κόστους του. Τα χρηματοδοτικά έξοδα κεφαλαιοποιούνται κατά τη διάρκεια της απόκτησης ή ενεργούς κατασκευής ενώ η κεφαλαιοποίησή τους σταματά στην περίπτωση που το πάγιο ολοκληρωθεί. Η κεφαλαιοποίησή των χρηματοδοτικών εξόδων αναστέλλεται στην περίπτωση που η κατασκευή του παγίου ανασταλεί.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των λοιπών ενσώματων παγίων, οι οποίες προσεγγίζονται με βάση τη μέθοδο των επιμέρους συστατικών στοιχείων του εκάστοτε παγίου, υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία έχει ως εξής:

Κατηγορία	Διάρκεια Ωφέλιμης Ζωής (Ετη)
Κτίρια & Κτιριακές εγκαταστάσεις	20 - 40
Μηχανήματα & Μηχανολογικές εγκαταστάσεις	5 – 10
Μεταφορικά Μέσα	9 - 11
Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	5 - 10

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση και προσαρμόζονται ανάλογα, τουλάχιστον στο τέλος κάθε χρήσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (Σημείωση 2.7 παρακάτω).

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, εκτός των οικοπέδων και των κτιρίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες (καθαρά) στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση οικοπέδων και κτιρίων, το ποσό που εμφανίζεται στα λοιπά αποθεματικά μεταφέρεται στα αποτελέσματα εις νέον.

2.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Άδειες & Σήματα

Άδειες και σήματα που αποκτήθηκαν αναγνωρίζονται στο ιστορικό κόστος. Άδειες και σήματα που αποκτήθηκαν μέσω επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Οι άδειες και τα σήματα έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή και επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, στη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (23.5 έτη), η οποία επανεξετάζεται σε περιοδική βάση.

Πελατειακές σχέσεις

Πελατειακές σχέσεις που αποκτήθηκαν μέσω επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Οι πελατειακές σχέσεις έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή και επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, στη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (3.5-9.6 έτη), η οποία επανεξετάζεται σε περιοδική βάση.

2.7 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Η απομείωση αξίας αναγνωρίζεται κατά το ποσό που η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία, μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία είναι απομειωμένα επανεξετάζονται για τυχόν αντιστροφή της απομείωσης στο τέλος κάθε χρήσης.

2.8 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

1. Ταξινόμηση
Οι επενδύσεις του Ομίλου ταξινομούνται από τη Διοίκηση του Ομίλου με βάση τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης.

(α) Δάνεια και απαιτήσεις

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας ταξινομούνται στην κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις», η οποία περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησής τους. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό εκτός από εκείνα με λήξη μεγαλύτερη των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Τα τελευταία συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία στη κατηγορία «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

2. Αναγνώριση και Επιμέτρηση
Οι αγορές και οι πωλήσεις των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Οι επενδύσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των δαπανών συναλλαγής για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Τυχόν δαπάνες συναλλαγής καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού αναγνωρίζονται όταν το δικαίωμα είσπραξης στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Στη συνέχεια, τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία τους. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις καθώς και οι επενδύσεις διακρατούμενες ως τη λήξη παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου που προκύπτουν ως «Λοιπά κέρδη/(ζημίες)». Έσοδα από μερίσματα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης ως «Λοιπά έσοδα» όταν η Εταιρεία θεμελιώνει το δικαίωμα για την είσπραξή τους.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού έχουν υποστεί απομείωση.

2.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης, εφόσον υπάρχει ένα έννομο δικαίωμα για συμψηφισμό και η πρόθεση να διακανονιστούν σε καθαρή βάση ή να αναγνωριστεί το στοιχείο του ενεργητικού και να διακανονιστεί το στοιχείο του παθητικού ταυτόχρονα.

2.10 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ταμειακών ροών που η Εταιρεία αναμένει να λάβει. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μία εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Εταιρεία χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 ανέρχεται σε 1.4 εκ. Ευρώ. Το ποσό αυτό έχει απομειώσει τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 01/01/2018 και έχει αυξήσει την πρόβλεψη επισφαλών εμπορικών απαιτήσεων αντίστοιχα.

Συνοπτικά, η επίδραση των προσαρμογών και αναταξινομήσεων στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου και της Εταιρείας από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» αναλύεται στον κατωτέρω πίνακα. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	Αποτελέσματα εις Νέον	Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	Αποτελέσματα εις Νέον
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	14,933,733	(107,302,725)	14,873,303	(107,347,202)
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	(1,400,000)	(1,400,000)	(1,400,000)	(1,400,000)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	**13,533,733**	**(108,702,725)**	**13,473,303**	**(108,747,202)**

2.11 Αποθέματα

Ο Όμιλος και η Εταιρεία διατηρούν αποθέματα υγειονομικού υλικού και φαρμάκων. Τα αποθέματα αυτά, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος του υγειονομικού υλικού προσδιορίζεται με τη μέθοδο του σταθμικού μέσου όρου, ενώ των φαρμάκων με την τελευταία τιμή κτήσεως λόγω του υφιστάμενου καθεστώτος διατιμήσεων.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων της Εταιρείας μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώληση τους.

Διαγραφές και ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης που προκύπτουν.

2.12 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μετρητών

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μετρητών περιλαμβάνουν τα μετρητά στο ταμείο, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού κινδύνου. Περιλαμβάνουν επίσης διακριτά τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, οι οποίες κατά την 31/12/2018 ανέρχονταν σε 22.6 χιλ. Ευρώ (31/12/2017: 21.5 χιλ. Ευρώ) και αφορούσαν κατά κύριο λόγο την παροχή, από τις συνεργαζόμενες τράπεζες, εγγυητικών επιστολών της Εταιρείας. Οι τραπεζικοί λογαριασμοί υπεραναλήψεων εμφανίζονται στο δανεισμό ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.13 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας. Οι κοινές μετοχές περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια.

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης.

2.14 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές αφορούν υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας που πηγάζουν από την αγορά αγαθών και υπηρεσιών στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς της.

Οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές και οι λοιπές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογή τους αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος, βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Οι ανωτέρω υποχρεώσεις καταχωρούνται ως βραχυπρόθεσμες εάν λήγουν εντός 12 μηνών από το τέλος της χρήσης. Εάν ισχύει διαφορετικά καταχωρούνται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.15 Διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων (Factoring)

Οι διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους ως υποχρέωση προς την εταιρεία πρακτόρευσης. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα ποσά που έχουν προεισπραχθεί από εταιρείες πρακτόρευσης, χωρίς δικαίωμα αναγωγής, μειώνουν τις απαιτήσεις από πελάτες.

2.16 Δανεισμός

Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφού αφαιρεθούν τα σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Αμοιβές που έχουν πληρωθεί για τη δημιουργία δανειακών ορίων αναγνωρίζονται ως έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής, κατά το μέρος που είναι πιθανό ότι μέρος ή όλα τα όρια αυτά θα χρησιμοποιηθούν. Στην περίπτωση αυτή οι αμοιβές αναβάλλονται μέχρι τα όρια αυτά να χρησιμοποιηθούν. Σε περίπτωση που δεν είναι βέβαιο ότι μέρος ή όλα τα όρια αυτά θα χρησιμοποιηθούν, οι αμοιβές κεφαλαιοποιούνται ως προκαταβολές και αποσβένονται με βάση την περίοδο παροχής χρήσης των ορίων που αφορούν.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν η Εταιρεία έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.17 Φορολογία

Η φορολογία της χρήσης περιλαμβάνει φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενο φόρο. Η φορολογία αναγνωρίζεται ως έξοδο στη κατάσταση συνολικού εισοδήματος εκτός του μέρους που αφορά κονδύλια τα οποία έχουν αναγνωρισθεί άμεσα στην καθαρή θέση ή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Στην περίπτωση αυτή, φορολογία αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση ή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Η φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στην Ελλάδα και καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η διοίκηση της Εταιρείας σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί τη θέση της Εταιρείας όσον αφορά τους φορολογικούς νόμους και αναγνωρίζει προβλέψεις για ποσά που πιθανόν να προκύψουν για πληρωμή προς τις φορολογικές αρχές. Τα ποσά αυτά αναγνωρίζονται ως «Προβλέψεις» στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τη μέθοδο της υποχρέωσης, σε όλες τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται, εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογητέο κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ή που αναμένεται ότι θα εφαρμόζονται όταν πραγματοποιηθεί το έσοδο από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή όταν τακτοποιηθεί η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό που θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από την Εταιρεία και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

2.18 Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος ή η Εταιρεία θα συμμορφωθούν με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

2.19 Παροχές στο προσωπικό

(α) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Ο Όμιλος και η Εταιρεία συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα καθορισμένων παροχών, τα οποία χρηματοδοτούνται μέσω πληρωμών σε ταμεία. Οι πληρωμές αυτές καθορίζονται από την ελληνική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Ένα σύστημα παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα, το οποίο καθορίζει το ποσό το οποίο ο υπάλληλος θα εισπράξει κατά τη συνταξιοδότησή του, και το οποίο συνήθως εξαρτάται από παράγοντες όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και η αμοιβή. Οι παροχές, οι οποίες πληρώνονται σε όλους τους εργαζομένους της χώρας προέλευσης της Εταιρείας, θεωρούνται ότι αποτελούν συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά το τέλος της χρήσης μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος και τις μεταβολές που προκύπτουν από τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με την χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Η παρούσα αξία των καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις προϋπολογισθείσες μελλοντικές ταμειακές εκροές, χρησιμοποιώντας το επιτόκιο των μακροπροθέσμων ομολόγων του χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης των ευρωπαϊκών ομολόγων iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, στο νόμισμα στο οποίο οι παροχές θα πληρωθούν και με όρους έως τη λήξη τους κατά προσέγγιση ίδιους με τους όρους της δέσμευσης καθορισμένης παροχής.

Τα αναλογιστικά κέρδη αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα με εξαίρεση την περίπτωση που οι μεταβολές του προγράμματος εξαρτώνται από τον εναπομένοντα χρόνο υπηρεσίας των εργαζομένων. Στην περίπτωση αυτή το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο μέσα στην περίοδο ωρίμανσης.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδοτήσεως ή σε περίπτωση εθελουσίας αποχώρησης με αντάλλαγμα τις εν λόγω παροχές. Ο Όμιλος και η Εταιρεία καταχωρούν αυτές τις παροχές όταν έχει αποδεδειγμένα δεσμευθεί, είτε να τερματίσει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

2.20 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Οι προβλέψεις για επίδικες αγωγές αναγνωρίζονται όταν υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, όταν είναι πολύ πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και όταν το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται στην παρούσα αξία των εξόδων τα οποία απαιτούνται να καλύψουν την παρούσα υποχρέωση την ημερομηνία του ισολογισμού. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες αγοραίες εκτιμήσεις για την χρονική αξία του χρήματος και αυξήσεις που αφορούν τη συγκεκριμένη υποχρέωση.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη.

Η αύξηση της πρόβλεψης η οποία σχετίζεται με την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό κόστος.

2.21 Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά την 01/01/2018.

Για την αναγνώριση και την επιμέτρηση των εσόδων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες, το νέο Πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο αποτελούμενο από τα εξής πέντε στάδια:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των δεσμεύσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) οι δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης εκπληρώνονται.

Η τιμή συναλλαγής είναι το ποσό του ανταλλάγματος σε μία σύμβαση για το οποίο η Εταιρεία αναμένει να έχει δικαίωμα, ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε έναν πελάτη, εξαιρουμένων ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων).

Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν εκπληρώνονται οι σχετικές δεσμεύσεις εκτέλεσης, είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση αγαθών σε έναν πελάτη) είτε με την πάροδο του χρόνου (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση υπηρεσιών σε έναν πελάτη).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν μία συμβατική υποχρέωση για ποσά που λαμβάνουν από τους πελάτες (προπληρωμές), τα οποία αφορούν σε δεσμεύσεις εκτέλεσης που δεν έχουν εκπληρωθεί, καθώς επίσης και όταν διατηρούν δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των δεσμεύσεων εκτέλεσης της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι δεσμεύσεις εκτέλεσης και το έσοδο αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν μία απαίτηση από πελάτη όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει το τίμημα για τις εκτελεσμένες δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης προς τον πελάτη. Αντίστοιχα, η Εταιρεία αναγνωρίζει ένα στοιχείο του ενεργητικού από συμβάσεις όταν έχει ικανοποιήσει τις δεσμεύσεις εκτέλεσης, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα της Εταιρείας για την έκδοση τιμολογίου.

Η αναγνώριση των εσόδων από παροχή υπηρεσιών υγείας γίνεται κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους. Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται κατά την χρονική στιγμή που ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο των αγαθών, συνήθως με την παράδοση των αγαθών. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των ανωτέρω εσόδων.

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση εσόδων αυτής της κατηγορίας, καθώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 17.

2.22 Έσοδα / Έξοδα τόκων

Τα έσοδα και τα έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα χρηματοοικονομικά έσοδα και στα χρηματοοικονομικά έξοδα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου εξαιρουμένων των χρηματοδοτικών εξόδων που σχετίζονται με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου, για το οποίο απαιτείται ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσει να λειτουργήσει ή να πουληθεί, τα οποία, κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του κόστους του περιουσιακού στοιχείου.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος υπολογισμού του αποσβεσμένου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και ταξινόμησης του εσόδου από τόκους ή του εξόδου τόκων στην σχετιζόμενη περίοδο. Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις μελλοντικές ταμειακές πληρωμές ή εισπράξεις κατά τη διάρκεια της προσδοκώμενης ζωής του χρηματοοικονομικού εργαλείου ή μιας συντομότερης περιόδου όπου εφαρμόζεται στην καθαρή αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, η Εταιρεία εκτιμά τις ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού εργαλείου (για παράδειγμα επιλογές προπληρωμής) αλλά δεν λαμβάνει υπόψη όλες τις μελλοντικές πιστωτικές ζημίες. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει όλες τις αμοιβές που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των μερών του συμβολαίου οι οποίες είναι αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, τα έξοδα των συναλλαγών και όλες τις άλλες υπεραξίες ή εκπτώσεις.

Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στην συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

2.23 Μισθώσεις

(α) Εταιρεία ως μισθωτής

Λειτουργική μίσθωση

Μισθώσεις, όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τρίτο, δηλαδή τον εκμισθωτή, ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται, περιλαμβανομένων και των προκαταβολών, για λειτουργικές μισθώσεις (αφού αφαιρεθούν τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Χρηματοδοτική μίσθωση

Οι μισθώσεις μεταφορικών μέσων και μηχανολογικού εξοπλισμού, όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας, ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται σταθερότητα στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, αφού αφαιρεθούν τα χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, έτσι ώστε να υπάρχει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του εναπομένοντος υπολοίπου της υποχρέωσης για κάθε περίοδο.

(β) Εταιρεία ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκμισθώνουν ακίνητα μόνο με τη μορφή λειτουργικής μίσθωσης.

2.24 Διανομή μερισμάτων

Διανομή μερίσματος αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.25 Επενδύσεις σε θυγατρικές

Θυγατρικές θεωρούνται όλες οι εταιρείες στις οποίες η μητρική εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας οι επενδύσεις σε θυγατρικές εμφανίζονται στο κόστος κτήσεως μειωμένο με την τυχόν ζημία απομείωσης. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.

Οι εταιρείες του Ομίλου που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31/12/2018, είναι οι εξής:

α/α	Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Δραστηριότητα	% Συμμετοχής	Μέθοδος ενοποίησης
1	ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών υγείας		Μητρική
Θυγατρικές εταιρείες					
1	ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟ Δ.Υ.Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας	100%	Ολική ενοποίηση

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, και κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στους επόμενους 12 μήνες έχουν ως εξής:

(α) Εκτίμηση της «εύλογης αξίας» των κτιρίων και οικοπέδων

Η πλέον κατάλληλη ένδειξη της «εύλογης αξίας» είναι οι τρέχουσες αξίες που ισχύουν σε μια ενεργή αγορά συναφών ακινήτων. Εάν δεν είναι εφικτή η εξεύρεση τέτοιων πληροφοριών, ο Όμιλος προσδιορίζει την αξία μέσα σε ένα εύρος λογικών εκτιμήσεων των «ευλόγων αξιών». Για να πάρει μια τέτοια απόφαση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του δεδομένα από μια πληθώρα πηγών, που περιλαμβάνουν:

i) Τρέχουσες τιμές σε μια ενεργή αγορά ακινήτων διαφορετικής φύσεως, κατάστασης ή τοποθεσίας, οι οποίες έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να απεικονίζουν αυτές τις διαφορές.

ii) Πρόσφατες τιμές παρόμοιων ακινήτων σε λιγότερο ενεργές αγορές, αναπροσαρμοσμένες έτσι ώστε να απεικονίζονται οποιεσδήποτε μεταβολές στις οικονομικές συνθήκες που έλαβαν χώρα από την ημερομηνία που έγιναν οι αντίστοιχες συναλλαγές σε εκείνες τις τιμές, και

iii) Προεξοφλημένες μελλοντικές ταμειακές ροές, βασισμένες σε αξιόπιστες εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών, από εξωτερικά στοιχεία όπως, τρέχουσες τιμές ακινήτων στην ίδια τοποθεσία και κατάσταση, με χρήση προεξοφλητικών επιτοκίων που απεικονίζουν την τρέχουσα αξιολόγηση της αγοράς αναφορικά με την αβεβαιότητα για το ύψος και την χρονική στιγμή εμφάνισης αυτών των ταμειακών ροών.

Εάν δεν είναι εφικτή η ανεύρεση τρεχουσών ή προσφάτων τιμών, οι «εύλογες αξίες» προσδιορίζονται με την εφαρμογή τεχνικών αποτίμησης προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παραδοχές, οι οποίες κατά κύριο λόγο βασίζονται στις συνθήκες της αγοράς που επικρατούν, κατά την ημερομηνία κατάρτισης του εκάστοτε ισολογισμού (δείκτης ανάπτυξης της αγοράς, προεξοφλητικό επιτόκιο).

Τα οικόπεδα και κτίρια του Ομίλου αποτιμήθηκαν από ανεξάρτητους εκτιμητές την 31 Δεκεμβρίου 2010. Η αποτίμηση έγινε βάσει συναλλαγών κάτω από συνήθεις εμπορικούς όρους και συνθήκες της αγοράς κατά την περίοδο της αποτίμησης.

(β) Απομείωση απαιτήσεων από πελάτες

Η Διοίκηση αξιολογεί στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου προκειμένου αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, η Εταιρεία χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τις απαιτήσεις από πελάτες με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν επιβαρυνθεί με απομείωση πελατών ποσού 436.04 χιλ. Ευρώ (31 Δεκεμβρίου 2017: 883.95 χιλ. Ευρώ).

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 100 του Ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Clawback) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του

Ε.Ο.Π.Υ.Υ.. Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβαλλόμενο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., έναντι των παρεχόμενων για τον αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα. Το συνολικό ποσό της επιστροφής (clawback) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

β) η καθιέρωση κλιμακούμενου ποσοστού επί των οφειλών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα. Το ποσό επιστροφής (rebate) υπολογίζεται σε μηνιαία βάση, και αποδίδεται από τους υπόχρεους παρόχους υπηρεσιών υγείας, εντός μηνός από την έγγραφη ή ηλεκτρονική ατομική ειδοποίησή τους, σε λογαριασμό τραπέζης που θα υποδείξει ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. επιπλέον δύναται να συμψηφίζει τα παραπάνω ποσά επιστροφής (rebate) με ισόποσες οφειλές του προς τους παρόχους εντός του ίδιου ή/και του προηγούμενου έτους, όπως αυτές προκύπτουν από τα νόμιμα παραστατικά τους.

Οι διατάξεις των ανωτέρω περιπτώσεων (α) και (β) έχουν αναδρομική ισχύ από 01.01.2013 και η διάρκειά τους επεκτάθηκε στα έτη 2019 - 2022 σύμφωνα με την σχετική νομοθετική ρύθμιση του αρ. 25 του Ν.4549/2018-ΦΕΚ 105^{Α}/14-06-2018.

Οι ιδιωτικές κλινικές έχουν προσφύγει στο ΣτΕ εναντίον των ανωτέρω νομοθετικών ρυθμίσεων, υποστηρίζοντας ουσιαστικά ότι πρόκειται για συμψηφισμό και ματαίωση της είσπραξης των οφειλομένων ποσών, ενώ ταυτόχρονα επιβάλλεται δωρεάν παροχή υπηρεσιών υγείας κατά το μέρος που υπερβαίνει το μηνιαίο πλαφόν δαπανών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. την 4^{η} Απριλίου 2019 κοινοποίησε με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στην Εταιρεία τα ποσά του clawback που αντιστοιχούν στα νοσήλια και τις διαγνωστικές εξετάσεις του πρώτου εξαμήνου του έτους 2018. Ο Όμιλος έχει προβεί σε υπολογισμό του Clawback και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά της αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για την περίοδο 01/01/2013 – 31/12/2018 με το ποσό των 23.60 εκ. Ευρώ, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής το άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

(γ) Προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη για επίδικες ιατρικές και λοιπές υποθέσεις, βάσει στοιχείων από τη Νομική Υπηρεσία του και τους συνεργαζόμενους Νομικούς Συμβούλους. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για τη διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Εάν το τελικό ποσό που θα εκδικαστεί είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τα αποτελέσματα της χρήσης που θα πραγματοποιηθεί το γεγονός.

(δ) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές. Υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί, για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται στις φορολογικές αρχές σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται, για φορολογικούς σκοπούς, παραμένουν προσωρινά εκκρεμή, έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου και με βάση τους ελέγχους αυτούς να οριστικοποιηθούν

και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Εάν ο τελικός φόρος είναι διαφορετικός από τον αρχικώς αναγνωρισθέντα, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος της χρήσης που θα πραγματοποιηθεί το γεγονός.

(ε) Παροχές προσωπικού

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων για παροχές προσωπικού βασίζεται σε διάφορους παράγοντες, οι οποίοι προσδιορίζονται αναλογιστικά χρησιμοποιώντας κάποιες παραδοχές. Οι παραδοχές που έχουν χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό του καθαρού εξόδου παροχών προσωπικού περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο, τις μελλοντικές αυξήσεις μισθών, καθώς και τα επίπεδα πληθωρισμού. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία της υποχρέωσης.

Η παρούσα αξία των καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Ειδικότερα χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης των ευρωπαϊκών ομολόγων iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, στο νόμισμα στο οποίο οι παροχές θα πληρωθούν και με όρους ως τη λήξη τους κατά προσέγγιση ίδιους με τους όρους της δέσμευσης καθορισμένης παροχής. Επιπλέον, άλλη βασική οικονομική υπόθεση σχετίζεται με τις αυξήσεις των αποδοχών του προσωπικού.

Αναλυτικότερα, οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 14.

(στ) Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει περιοδικά τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού, προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Την 31/12/2018 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

(ζ) Απομείωση στοιχείων του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή

Τα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφελιμη ζωή ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

4. *Ενσώματα Πάγια*

	Ο Όμιλος							
	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές Εγκαταστάσεις	Βελτιώσεις σε Ακίνητα Τρίτων	Πάγια υπό Κατασκευή	Μηχανήματα & Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	Σύνολο
Αξία Κτήσης ή Αξία Αποτίμησης κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	**7,552,150**	**24,563,874**	**528,610**	**897,167**	**18,035,811**	**60,604**	**9,398,685**	**61,036,902**
Προσθήκες	0	991,045	0	637,871	67,829	0	483,539	**2,180,285**
Εκποιήσεις/Διαγραφές	0	0	0	0	(111,231)	0	(6,991)	**(118,222)**
Λοιπές Μεταφορές	0	1,081,239	453,800	(1,535,039)	0	0	0	**0**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	**7,552,150**	**26,636,158**	**982,410**	**0**	**17,992,409**	**60,604**	**9,875,233**	**63,098,965**
Σωρευμένες Αποσβέσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	**0**	**(3,556,720)**	**(249,489)**	**0**	**(17,224,444)**	**(60,457)**	**(8,164,718)**	**(29,255,828)**
Αποσβέσεις	0	(484,140)	(37,552)	0	(184,418)	(148)	(230,703)	**(936,960)**
Αποσβέσεις Εκποιηθέντων/Διαγραφθέντων	0	0	0	0	111,091	0	5,091	**116,182**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	**0**	**(4,040,860)**	**(287,041)**	**0**	**(17,297,770)**	**(60,604)**	**(8,390,330)**	**(30,076,606)**
Αναπόσβεστη Αξία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	**7,552,150**	**22,595,298**	**695,369**	**0**	**694,639**	**0**	**1,484,903**	**33,022,359**
Αξία Κτήσης ή Αξία Αποτίμησης κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	**7,552,150**	**26,636,158**	**982,410**	**0**	**17,992,409**	**60,604**	**9,875,233**	**63,098,965**
Προσθήκες	0	111,844	72,759	2,743	1,730,145	0	461,111	**2,378,601**
Εκποιήσεις/Διαγραφές	0	0	0	0	(127,749)	0	(165,323)	**(293,072)**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2018	**7,552,150**	**26,748,002**	**1,055,169**	**2,743**	**19,594,805**	**60,604**	**10,171,021**	**65,184,494**
Σωρευμένες Αποσβέσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	**0**	**(4,040,860)**	**(287,041)**	**0**	**(17,297,770)**	**(60,604)**	**(8,390,330)**	**(30,076,606)**
Αποσβέσεις	0	(490,181)	(105,470)	0	(282,675)	0	(286,012)	**(1,164,338)**
Αποσβέσεις Εκποιηθέντων/Διαγραφθέντων	0	0	0	0	127,040	0	158,352	**285,392**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2018	**0**	**(4,531,041)**	**(392,511)**	**0**	**(17,453,404)**	**(60,604)**	**(8,517,991)**	**(30,955,552)**
Αναπόσβεστη Αξία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018	**7,552,150**	**22,216,961**	**662,658**	**2,743**	**2,141,400**	**0**	**1,653,030**	**34,228,942**

	Η Εταιρεία							
	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές Εγκαταστάσεις	Βελτιώσεις σε Ακίνητα Τρίτων	Πάγια υπό Κατασκευή	Μηχανήματα & Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	Σύνολο
Αξία Κτήσης ή Αξία Αποτίμησης κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	**7,552,150**	**24,563,874**	**528,610**	**897,167**	**18,035,811**	**60,604**	**9,398,685**	**61,036,902**
Προσθήκες	0	991,045	0	637,871	67,829	0	482,299	**2,179,045**
Εκποιήσεις/Διαγραφές	0	0	0	0	(111,231)	0	(6,991)	**(118,222)**
Λοιπές Μεταφορές	0	1,081,239	453,800	(1,535,039)	0	0	0	**0**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	**7,552,150**	**26,636,158**	**982,410**	**0**	**17,992,409**	**60,604**	**9,873,994**	**63,097,726**
Σωρευμένες Αποσβέσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	**0**	**(3,556,720)**	**(249,489)**	**0**	**(17,224,444)**	**(60,457)**	**(8,164,718)**	**(29,255,828)**
Αποσβέσεις	0	(484,140)	(37,552)	0	(184,418)	(148)	(230,682)	**(936,939)**
Αποσβέσεις Εκποιηθέντων/Διαγραφθέντων	0	0	0	0	111,091	0	5,091	**116,182**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	**0**	**(4,040,860)**	**(287,041)**	**0**	**(17,297,770)**	**(60,604)**	**(8,390,309)**	**(30,076,585)**
Αναπόσβεστη Αξία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	**7,552,150**	**22,595,298**	**695,369**	**0**	**694,639**	**0**	**1,483,685**	**33,021,141**
Αξία Κτήσης ή Αξία Αποτίμησης κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	**7,552,150**	**26,636,158**	**982,410**	**0**	**17,992,409**	**60,604**	**9,873,994**	**63,097,726**
Προσθήκες	0	111,844	60,829	2,743	1,730,145	0	414,707	**2,320,267**
Εκποιήσεις/Διαγραφές	0	0	0	0	(127,749)	0	(165,323)	**(293,072)**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2018	**7,552,150**	**26,748,002**	**1,043,239**	**2,743**	**19,594,805**	**60,604**	**10,123,378**	**65,124,921**
Σωρευμένες Αποσβέσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	**0**	**(4,040,860)**	**(287,041)**	**0**	**(17,297,770)**	**(60,604)**	**(8,390,309)**	**(30,076,585)**
Αποσβέσεις	0	(490,181)	(105,470)	0	(282,675)	0	(282,812)	**(1,161,137)**
Αποσβέσεις Εκποιηθέντων/Διαγραφθέντων	0	0	0	0	127,040	0	158,352	**285,392**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2018	**0**	**(4,531,041)**	**(392,511)**	**0**	**(17,453,404)**	**(60,604)**	**(8,514,769)**	**(30,952,330)**
Αναπόσβεστη Αξία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018	**7,552,150**	**22,216,961**	**650,728**	**2,743**	**2,141,400**	**0**	**1,608,609**	**34,172,591**

Η δαπάνη για αποσβέσεις του Ομίλου 1.16 εκ. Ευρώ (2017: 936.96 χιλ. Ευρώ) και της Εταιρείας 1.16 εκ. Ευρώ (2017: 936.94 χιλ. Ευρώ) έχει καταχωρηθεί στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως εξής: 791.75 χιλ. Ευρώ (2017: 637.13 χιλ. Ευρώ) στο κόστος παροχής υπηρεσιών και 372.59 χιλ. Ευρώ (2017: 299.83 χιλ. Ευρώ) στα έξοδα διοίκησης για τον Όμιλο και 789.57 χιλ. Ευρώ (2017: 637.12 χιλ. Ευρώ) στο κόστος παροχής υπηρεσιών και 371.56 χιλ. Ευρώ (2017: 299.82 χιλ. Ευρώ) στα έξοδα διοίκησης για την Εταιρεία. Τα συγκριτικά ποσά κατά την 1/1/2018 της αρχικής αξίας κτήσης και σωρευμένων αποσβέσεων των βελτιώσεων σε ακίνητα τρίτων έχουν αναπροσαρμοστεί ισόποσα χωρίς να υφίσταται επίδραση στην αναπόσβεστη αξία κατά την 1/1/2018.

Σε περίπτωση που τα οικόπεδα και τα κτίρια λογιστικοποιούνταν σε ιστορικό κόστος, τα αντίστοιχα ποσά τους θα ήταν ως ακολούθως:

	Ο Όμιλος			
	2018		2017	
	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές Εγκαταστάσεις	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές Εγκαταστάσεις
Κόστος	3,446,439	25,297,205	3,446,439	25,185,361
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		(7,752,515)		(7,120,085)
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου	**3,446,439**	**17,544,690**	**3,446,439**	**18,065,276**

	Η Εταιρεία			
	2018		2017	
	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές Εγκαταστάσεις	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές Εγκαταστάσεις
Κόστος	3,446,439	25,297,205	3,446,439	25,185,361
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		(7,752,515)		(7,120,085)
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου	**3,446,439**	**17,544,690**	**3,446,439**	**18,065,276**

Επί των ενσώματων παγίων στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας υφίστανται εμπράγματα βάρη υπέρ τραπεζών συνολικού ύψους 35.65 εκ. Ευρώ για οικόπεδα & κτίρια, καθώς και πλασματικά ενέχυρα επί του εξοπλισμού.

5. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος			Η Εταιρεία		
	Άδειες & Σήματα	Πελατειακές σχέσεις	Σύνολο	Άδειες & Σήματα	Πελατειακές σχέσεις	Σύνολο
Αξία Κτήσης ή Αξία Αποτίμησης κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**
Σωρευμένες Αποσβέσεις κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	**(3,246,381)**	**(4,935,630)**	**(8,182,012)**	**(3,246,381)**	**(4,935,630)**	**(8,182,012)**
Αποσβέσεις	(1,082,127)	(818,362)	(1,900,489)	(1,082,127)	(818,362)	(1,900,489)
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	**(4,328,509)**	**(5,753,992)**	**(10,082,501)**	**(4,328,509)**	**(5,753,992)**	**(10,082,501)**
Αναπόσβεστη Αξία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	**15,450,318**	**409,181**	**15,859,499**	**15,450,318**	**409,181**	**15,859,499**
Αξία Κτήσης ή Αξία Αποτίμησης κατά την 1η Ιανουαρίου 2018	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**
Υπόλοιπο με 31 Δεκεμβρίου 2018	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**	**19,778,827**	**6,163,173**	**25,942,000**
Σωρευμένες Αποσβέσεις με 1 Ιανουαρίου 2018	**(4,328,509)**	**(5,753,992)**	**(10,082,501)**	**(4,328,509)**	**(5,753,992)**	**(10,082,501)**
Αποσβέσεις	(1,082,127)	(409,181)	**(1,491,308)**	(1,082,127)	(409,181)	**(1,491,308)**
Αναπροσαρμογή αξίας Αποσβέσεων	0	0	**0**	0	0	**0**
Υπόλοιπο με 31 Δεκεμβρίου 2018	**(5,410,636)**	**(6,163,173)**	**(11,573,809)**	**(5,410,636)**	**(6,163,173)**	**(11,573,809)**
Αναπόσβεστη Αξία με 31 Δεκεμβρίου 2018	**14,368,191**	**0**	**14,368,191**	**14,368,191**	**0**	**14,368,191**

Η δαπάνη για αποσβέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας 1.49 εκ. Ευρώ (2017: 1.90 εκ. Ευρώ) έχει καταχωρηθεί στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ως εξής: 1.01 εκ. Ευρώ (2017: 1.29 εκ. Ευρώ) στο κόστος παροχής υπηρεσιών και 477.22 χιλ. Ευρώ (2017: 608.16 χιλ. Ευρώ) στα έξοδα διοίκησης.

Επί των άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας (εμπορικών σημάτων) έχει συσταθεί ενέχυρο.

Έλεγχος απομείωσης

Ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης στα άυλα περιουσιακά του στοιχεία σύμφωνα με το ΔΠΛ 36 - Απομείωση Περιουσιακών Στοιχείων, όποτε υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση.

Για σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, η Εταιρεία θεωρείται ως μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών, όπου και χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις ταμειακών ροών, προ φόρων, που βασίζονται σε εγκεκριμένους από το Διοικητικό Συμβούλιο χρηματοοικονομικούς προϋπολογισμούς. Η διοίκηση καθορίζει το μικτό περιθώριο κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές αντανακλά τις εκτιμήσεις της διοίκησης. Η διοίκηση εκτιμά τα επιτόκια προεξόφλησης χρησιμοποιώντας επιτόκια που αντανακλούν τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς για την τρέχουσα αξία του χρήματος και τους συγκεκριμένους κινδύνους της Ελλάδας. Η Εταιρεία θεωρεί ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης κατά την 31/12/2018.

6. Χρηματοοικονομικά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ανά κατηγορία

Οι λογιστικές αρχές για χρηματοοικονομικά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έχουν εφαρμογή στις παρακάτω κατηγορίες:

(α) Χρηματοοικονομικά Στοιχεία ανά Κατηγορία

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
Κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικού	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	15,972,263	14,933,733	16,066,785	14,873,303
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	881,490	930,856	698,827	866,931
Σύνολο	**16,853,753**	**15,864,588**	**16,765,612**	**15,740,235**

	Ο Όμιλος					
	2018			2017		
Υποχρεώσεις	**Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Λοιπές χρημ/κες υποχρεώσεις**	**Σύνολο**	**Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Λοιπές χρημ/κες υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
Δανεισμός (μη συμ. χρηματοδοτικών μισθώσεων)	0	31,393,129	31,393,129	0	31,141,608	31,141,608
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	1,367,919	1,367,919	0	0	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	0	26,304,382	26,304,382	0	26,743,835	26,743,835
Σύνολο	**0**	**59,065,430**	**59,065,430**	**0**	**57,885,443**	**57,885,443**

	Η Εταιρεία					
	2018			2017		
Υποχρεώσεις	**Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Λοιπές χρημ/κες υποχρεώσεις**	**Σύνολο**	**Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων**	**Λοιπές χρημ/κες υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
Δανεισμός (μη συμ. χρηματοδοτικών μισθώσεων)	0	31,393,129	31,393,129	0	31,141,608	31,141,608
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	1,367,919	1,367,919	0	0	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	0	26,197,446	26,197,446	0	26,663,228	26,663,228
Σύνολο	**0**	**58,958,494**	**58,958,494**	**0**	**57,804,836**	**57,804,836**

7. Αποθέματα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Πρώτες και Βοηθητικές Ύλες - Αναλώσιμα Υλικά	489,538	480,787	472,477	472,642
Φάρμακα	259,416	281,160	259,057	280,689
Σύνολο	**748,954**	**761,947**	**731,534**	**753,331**

Το κόστος των αποθεμάτων που καταχωρήθηκε ως έξοδο στο κόστος παροχής υπηρεσιών ανέρχεται σε 10.89 εκ. Ευρώ (2017: 10.85 εκ. Ευρώ) για τον Όμιλο και 10.85 εκ. Ευρώ (2017: 10.82 εκ. Ευρώ) για την Εταιρεία. Τα αποθέματα δεν περιλαμβάνουν απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία.

8. *Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Απαιτήσεις από πελάτες	50,167,471	44,626,432	50,055,051	44,560,354
Μείον: Rebate & Clawback	(23,604,096)	(20,491,771)	(23,558,872)	(20,485,522)
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(12,509,309)	(10,751,431)	(12,509,309)	(10,751,431)
Καθαρές απαιτήσεις από πελάτες	**14,054,065**	**13,383,229**	**13,986,870**	**13,323,401**
Προκαταβολές	294,759	238,461	291,280	237,202
Έσοδα Χρήσεως Εισπρακτέα	113,493	71,647	113,493	71,647
Εκπτώσεις αγορών	87,618	56,836	87,618	56,836
Απαιτήσεις από λοιπούς φόρους	631,252	659,694	588,909	659,672
Χρεώστες διάφοροι	981,309	669,108	1,188,848	669,788
	16,162,496	**15,078,976**	**16,257,018**	**15,018,546**
Μείον: Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις - προκαταβολές	(190,233)	(145,243)	(190,233)	(145,243)
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	**15,972,263**	**14,933,733**	**16,066,785**	**14,873,303**

Οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό, αφορούν δοσμένες εγγυήσεις σε τρίτους στο πλαίσιο της δραστηριότητας της Εταιρείας και δεν έχουν συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης.

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων από πελάτες και λοιπών απαιτήσεων είναι περίπου ίσες με τις λογιστικές αξίες τους.

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων αφορά άτοκα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αντίστοιχα.

Ο Όμιλος έχει προβεί σε υπολογισμό του Clawback και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά της αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. περιόδου 01.01.2013-31.12.2018 με το ποσό των 23.60 εκ. Ευρώ ως αποτέλεσμα της εφαρμογής το άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2014 και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Εκτός του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και ασφαλιστικής εταιρείας, δεν υπάρχει συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, καθώς ο Όμιλος έχει μεγάλο αριθμό πελατών κυρίως στην Ελλάδα, αλλά και συνεργασία με ασφαλιστικές του εξωτερικού.

Η ενηλικίωση των απαιτήσεων από πελάτες σε καθυστέρηση που δεν έχουν απομειωθεί εμφανίζεται κατωτέρω:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
< 3 μήνες	3,140,905	2,932,058	3,077,111	2,931,148
3 - 6 μήνες	4,477,649	4,270,984	4,475,798	4,263,488
> 6 μήνες	6,435,512	6,180,187	6,433,960	6,128,764
Σύνολο	**14,054,065**	**13,383,229**	**13,986,870**	**13,323,401**

Την 31/12/2018 οι απαιτήσεις από πελάτες ποσού 12.51 εκ. Ευρώ (2017: 10.75 εκ. Ευρώ) θεωρούνται απομειωμένες και για το λόγο αυτό έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη.

Η κίνηση της πρόβλεψης για απομείωση των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	10,751,431	9,950,067	10,751,431	9,950,067
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	1,400,000	0	1,400,000	0
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	**12,151,431**	**9,950,067**	**12,151,431**	**9,950,067**
Προβλέψεις για απομείωση	436,040	883,951	436,040	883,951
Διαγραφές	(78,162)	(82,586)	(78,162)	(82,586)
Σύνολο	**12,509,309**	**10,751,431**	**12,509,309**	**10,751,431**

Οι προβλέψεις για απομείωση έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, στο κόστος παροχής υπηρεσιών.

Τα ποσά που αναγνωρίζονται ως πρόβλεψη, συνήθως διαγράφονται εφόσον δεν αναμένεται να εισπραχθούν από τους συγκεκριμένους πελάτες.

Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος για τον Όμιλο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία των πελατών και λοιπών απαιτήσεων η οποία είναι περίπου ίση με την εύλογη τους αξία.

Ο Όμιλος κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού δεν έχει στην κατοχή του εξασφαλίσεις έναντι πελατών.

9. Επενδύσεις σε Θυγατρικές και Συγγενείς Εταιρείες

Η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας «Ευρωκλινική – Σημείο Δ.Υ.Ο. – Ιδιωτικό Πολυϊατρείο Ιατρική Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.». Η θυγατρική εταιρεία συστάθηκε την 07/11/2016 με σκοπό τη δραστηριοποίηση στον τομέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Το μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής εταιρείας ανέρχεται σε 10.0 χιλ. ευρώ (10 μετοχές, με ονομαστική αξία 1,000 €/μετοχή) και καταβλήθηκε με μετρητά από την Εταιρεία εντός του 2016.

10. Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Ταμείο	13,850	25,132	11,790	22,110
Καταθέσεις όψεως	867,640	905,724	687,037	844,821
Σύνολο	**881,490**	**930,856**	**698,827**	**866,931**

Το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων, το οποίο είναι προσωρινά δεσμευμένο την 31/12/2018 ανέρχεται σε ποσό 22.6 χιλ. Ευρώ (31/12/2017: 21.5 χιλ. Ευρώ) και αφορά κατά κύριο λόγο την παροχή, από τις συνεργαζόμενες τράπεζες, εγγυητικών επιστολών της Εταιρείας. Το μέσο επιτόκιο των καταθέσεων όψεως για το 2018 ήταν 0.2% (2017: 0.2%).

11. *Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικό υπέρ το άρτιο*

	Η Εταιρεία			
	Αριθμός μετοχών	Κοινές Μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2018	8,673,864	38,165,002	62,225,811	**100,390,812**
Υπόλοιπο με 31η Δεκεμβρίου 2017	8,673,864	38,165,002	62,225,811	**100,390,812**

Ο συνολικός αριθμός των εγκεκριμένων κοινών μετοχών είναι 8.673.864 μετοχές (2017: 8.673.864 μετοχές) με ονομαστική αξία 4.40 Ευρώ για κάθε μετοχή (2017: 4.40 Ευρώ για κάθε μετοχή). Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν πλήρως εξοφληθεί.

Η μετοχική σύνθεση της εταιρείας έχει ως εξής:

ΜΕΤΟΧΟΣ	ΑΡ.ΜΕΤΟΧΩΝ
HIPPOKRATES HOLDING B.V.	5,020,455
AKKADIA HOLDINGS LIMITED	3,652,330
ΛΟΙΠΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ	1,079
ΣΥΝΟΛΟ	**8,673,864**

Η «AKKADIA HOLDINGS LIMITED» ανήκει κατά 100% στην «Hippokrates Holdings B.V.».

Επί συνολικού αριθμού 8.672.785 μετοχών έχει συσταθεί ενέχυρο.

12. *Λοιπά αποθεματικά*

	Ο Όμιλος			
	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά αναλογιστικής υποχρέωσης	Αποθεματικό Αναπ/ρμογής αξίας ακινήτων	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	**23,875**	**21,304**	**6,911,335**	**6,956,514**
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	0	104,532	0	104,532
Αναβαλλόμενη φορολογία (σημ. 15)	0	(30,314)	0	(30,314)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	**23,875**	**95,522**	**6,911,335**	**7,030,732**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	**23,875**	**95,522**	**6,911,335**	**7,030,732**
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	0	131,925	0	131,925
Αναβαλλόμενη φορολογία (σημ. 15)	0	(38,258)	0	(38,258)
Λοιπές Μεταφορές	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	**23,875**	**189,188**	**6,911,335**	**7,124,398**

	Η Εταιρεία			
	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά αναλογιστικής υποχρέωσης	Αποθεματικό Αναπ/ρμογής αξίας ακινήτων	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	**23,875**	**21,304**	**6,911,335**	**6,956,514**
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	0	104,532	0	104,532
Αναβαλλόμενη φορολογία (σημ. 15)	0	(30,314)	0	(30,314)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	**23,875**	**95,522**	**6,911,335**	**7,030,732**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	**23,875**	**95,522**	**6,911,335**	**7,030,732**
Επανεκτίμηση υποχρέωσης παροχών προσωπικού	0	131,925	0	131,925
Αναβαλλόμενη φορολογία (σημ. 15)	0	(38,258)	0	(38,258)
Λοιπές Μεταφορές	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	**23,875**	**189,188**	**6,911,335**	**7,124,398**

(α) Τακτικό αποθεματικό

Βάσει των διατάξεων του Κ.Ν. 2190/1920 κάθε επιχείρηση οφείλει να μεταφέρει τουλάχιστον το 5% των μετά φόρων κερδών της στο Τακτικό Αποθεματικό. Η υποχρέωση αυτή παύει να ισχύει όταν το Αποθεματικό ισούται με το 1/3 (33.33%) του μετοχικού κεφαλαίου. Το Αποθεματικό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απορρόφηση ζημιών.

13. Δανεισμός

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Μακροπρόθεσμα Δάνεια				
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	1,074,143	0	1,074,143	0
Τραπεζικός δανεισμός - ομολογιακά δάνεια	29,260,000	0	29,260,000	0
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Δανείων	**30,334,143**	**0**	**30,334,143**	**0**
Βραχυπρόθεσμα Δάνεια				
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	293,776	0	293,776	0
Ομολογιακά δάνεια	300,000	29,710,000	300,000	29,710,000
Τραπεζικός δανεισμός	1,833,129	1,431,608	1,833,129	1,431,608
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Δανείων	**2,426,905**	**31,141,608**	**2,426,905**	**31,141,608**
Σύνολο Δανείων	**32,761,048**	**31,141,608**	**32,761,048**	**31,141,608**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν δάνεια αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες ωστόσο εκτιμάται ότι η λογιστική αξία των δανειακών υποχρεώσεων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους. Το μέσο πραγματικό επιτόκιο των ομολογιακών δανείων για το 2018 ήταν 3.91% (2017: 3.63%).

Στις 7 Μαρτίου 2018 ολοκληρώθηκε η υπογραφή της σύμβασης κάλυψης του κοινού ομολογιακού δανείου μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης με κάλυψη από την «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» και την «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.» με διοργανωτή και πληρεξούσιο καταβολών την τελευταία. Σκοπός του δανείου είναι η αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου δανεισμού της Εταιρείας ύψους 29.71 εκ. Ευρώ. Οι βασικοί όροι της νέας σύμβασης προβλέπουν: α) την παράταση της ημερομηνίας λήξης κατά 2 έτη με δυνατότητα περεταίρω επέκτασης κατά 1 έτος, β) την τρίμηνη περίοδο εκτοκισμού με περιθώριο επιτοκίου 4% ετησίως, γ) πρόγραμμα αποπληρωμής σε τριμηνιαίες δόσεις και δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε εξαμηνιαία και ετήσια βάση. Η Διοίκηση της Εταιρείας έλαβε τη συναίνεση των συνεργαζόμενων τραπεζών για την τροποποίηση του υπολογισμού των χρηματοοικονομικών δεικτών κατά την 31/12/2018 του ομολογιακού δανείου της Εταιρείας.

14. Υποχρεώσεις για παροχές σε εργαζομένους

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	910,959	967,970	910,959	967,970
Χρεώσεις στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων				
Συνταξιοδοτικές παροχές	106,959	490,042	106,959	490,042

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	910,959	967,970	910,959	967,970
Υποχρέωση στον ισολογισμό	**910,959**	**967,970**	**910,959**	**967,970**

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	76,840	87,947	76,840	87,947
Τόκος στην υποχρέωση	16,455	18,665	16,455	18,665
Καθαρά (κέρδη)/ ζημιές που καταχωρήθηκαν στην περίοδο				
Ζημίες/ (Κέρδη) περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας	88,577	383,430	88,577	383,430
Καθαρά (κέρδη)/ ζημιές	**181,873**	**490,042**	**181,873**	**490,042**

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Παρούσα αξία της υποχρέωσης στην αρχή της χρήσης	**967,970**	**1,036,927**	**967,970**	**1,036,927**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	76,840	87,947	76,840	87,947
Χρηματοοικονομικό κόστος	16,455	18,665	16,455	18,665
Κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού υπηρεσίας	88,577	383,430	88,577	383,430
Αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη)	(131,925)	(104,532)	(131,925)	(104,532)
Παροχές που εξοφλήθηκαν	(106,959)	(454,467)	(106,959)	(454,467)
Παρούσα αξία της υποχρέωσης στο τέλος της χρήσης	**910,959**	**967,970**	**910,959**	**967,970**

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1.6%	1.7%	1.6%	1.7%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%
Πληθωρισμός	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%

Ρυθμός θνησιμότητας και νοσηρότητας

Όσον αφορά στις παραδοχές σχετικά με τον ρυθμό θνησιμότητας και νοσηρότητας έχει χρησιμοποιηθεί ο πίνακας θνησιμότητας ΕΥΚ 2000 για άντρες και γυναίκες.

Ανάλυση ευαισθησίας αποτελεσμάτων

Η ευαισθησία που παρουσιάζεται στην παρούσα αξία της αναλογιστικής υποχρέωσης σε ενδεχόμενη διαφοροποίηση των βασικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν, αποτυπώνεται ως εξής:

	2018	2017
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	841,584	870,035
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	1,001,573	1,079,110
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	1,000,516	1,075,197
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	841,544	871,076

15. Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών, με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν κατά την ημερομηνία ανάκτησης ή διακανονισμού. Τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν ή θα διακανονιστούν μετά την 31η Δεκεμβρίου 2018. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης είναι οι παρακάτω:

	Ο Όμιλος								
Αναβαλλόμενη Φορολογία	**Υποχρεώσεις για Παροχές σε Εργαζομένους**	**Απομείωση απαιτήσεων**	**Μη αναγνωρίσιμα άυλα στοιχεία**	**Προβλέψεις**	**Κέρδη Εύλογης Αξίας**	**Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων**	**Άδειες & Σήματα**	**Πελατειακές Σχέσεις**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	**(288,170)**	**(2,910,811)**	**(15,457)**	**(414,296)**	**1,218,790**	**3,778,449**	**4,794,409**	**355,987**	**6,518,902**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(10,317)	(72,263)	5,126	(59,724)	88,622	84,284	(313,817)	(237,325)	(515,413)
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εισοδημάτων	30,314	0	0	0	0	0	0	0	30,314
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	**(268,172)**	**(2,983,075)**	**(10,330)**	**(474,020)**	**1,307,412**	**3,862,734**	**4,480,592**	**118,662**	**6,033,804**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	**(268,172)**	**(2,983,075)**	**(10,330)**	**(474,020)**	**1,307,412**	**3,862,734**	**4,480,592**	**118,662**	**6,033,804**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(56,594)	349,829	5,126	127,936	(174,733)	69,204	(823,617)	(118,663)	(621,511)
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εισοδημάτων	38,258	0	0	0	0	0	0	0	38,258
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	**(286,508)**	**(2,633,246)**	**(5,204)**	**(346,084)**	**1,132,679**	**3,931,937**	**3,656,975**	**(0)**	**5,450,551**

	Η Εταιρεία								
Αναβαλλόμενη Φορολογία	**Υποχρεώσεις για Παροχές σε Εργαζομένους**	**Απομείωση απαιτήσεων**	**Μη αναγνωρίσιμα άυλα στοιχεία**	**Προβλέψεις**	**Κέρδη Εύλογης Αξίας**	**Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων**	**Άδειες & Σήματα**	**Πελατειακές Σχέσεις**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	**(288,170)**	**(2,910,811)**	**(15,457)**	**(414,296)**	**1,218,790**	**3,778,449**	**4,794,409**	**355,987**	**6,518,902**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(10,317)	(71,679)	5,126	(59,412)	88,622	84,284	(313,817)	(237,325)	(514,516)
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εισοδημάτων	30,314	0	0	0	0	0	0	0	30,314
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	**(268,172)**	**(2,982,490)**	**(10,330)**	**(473,708)**	**1,307,412**	**3,862,734**	**4,480,592**	**118,662**	**6,034,701**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	**(268,172)**	**(2,982,490)**	**(10,330)**	**(473,708)**	**1,307,412**	**3,862,734**	**4,480,592**	**118,662**	**6,034,701**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(56,594)	361,806	5,126	130,021	(174,733)	69,204	(823,617)	(118,663)	(607,449)
Χρέωση / (πίστωση) λοιπών συνολικών εισοδημάτων	38,258	0	0	0	0	0	0	0	38,258
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	**(286,508)**	**(2,620,683)**	**(5,204)**	**(343,687)**	**1,132,679**	**3,931,937**	**3,656,975**	**(0)**	**5,465,510**

16. *Λοιπές προβλέψεις*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	Σύνολο	Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	**525,104**	**525,104**	**525,104**	**525,104**
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσεως	122,500	122,500	122,500	122,500
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	**647,604**	**647,604**	**647,604**	**647,604**
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	**647,604**	**647,604**	**647,604**	**647,604**
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσεως	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018	**647,604**	**647,604**	**647,604**	**647,604**

(α) Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπλέκονται σε δικαστικές υποθέσεις στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας τους, μεταξύ αυτών και υποθέσεις ιατρικής ευθύνης. Για τις υποθέσεις αυτές ο Όμιλος και η Εταιρεία διαθέτουν κάλυψη επαγγελματικής αστικής ευθύνης βάσει συμβολαίων ασφάλισης που έχουν συνάψει. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, στις περιπτώσεις εκείνες που θεωρείται πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων και της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου

Ο Όμιλος και η Εταιρεία την 31/12/2018 δεν διενέργησαν πρόσθετες προβλέψεις. Η Διοίκηση και οι νομικοί σύμβουλοι της Εταιρείας εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων, υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας του.

(β) Φορολογικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος προχωράει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην καθαρή θέση, στα αποτελέσματα χρήσης και στις ταμειακές ροές του Ομίλου.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις της Εταιρείας αναφέρονται αναλυτικά στη Σημείωση 24.

17. *Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Προμηθευτές	16,349,954	16,805,086	16,323,818	16,789,097
Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	104,439	228,530	104,439	212,477
Υποχρεώσεις προς επιστημονικό προσωπικό (ιατροί)	4,053,134	3,656,948	4,026,968	3,655,872
Πιστωτές διάφοροι	3,228,829	3,615,686	3,209,262	3,604,764
Υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους και τέλη	1,475,233	1,488,550	1,449,543	1,456,504
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	668,288	654,880	658,910	650,358
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	424,506	294,156	424,506	294,156
Σύνολο Προμηθευτών και Λοιπών Υποχρεώσεων	**26,304,382**	**26,743,835**	**26,197,446**	**26,663,228**

Το υπόλοιπο των ανωτέρω λογαριασμών αφορούν άτοκες υποχρεώσεις βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα.

18. *Πωλήσεις παροχής υπηρεσιών*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Παροχή Υπηρεσιών σε:				
Ιδιώτες	13,137,810	14,257,087	12,729,463	13,997,926
Ασφαλιστικές εταιρείες	20,697,087	19,279,782	20,695,381	19,277,991
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	9,302,986	8,588,357	9,106,187	8,529,011
Ιδιωτικές εταιρείες	678,511	564,388	678,511	564,388
Rebate & Clawback	(2,725,611)	(2,489,476)	(2,682,833)	(2,483,227)
Σύνολο Παροχής Υπηρεσιών	**41,090,783**	**40,200,136**	**40,526,708**	**39,886,089**

19. *Λοιπά κέρδη/ (ζημιές) καθαρά*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Ζημιές από πώληση παγίων	(5,836)	(809)	(5,836)	(809)
Κέρδη από πώληση παγίων	58,400	200	58,400	200
Σύνολο	**52,564**	**(609)**	**52,564**	**(609)**

20. *Λοιπά έσοδα*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Έσοδα ενοικίων	66,401	64,980	89,817	88,589
Έσοδα παρεπομένων ασχολιών	1,279,680	489,567	1,435,351	489,567
Επιχορηγήσεις	30,335	0	30,335	0
Λοιπά έσοδα	364,817	862,181	368,184	862,181
Σύνολο Λοιπών Εσόδων	**1,741,233**	**1,416,728**	**1,923,687**	**1,440,337**

21. *Παροχές σε εργαζομένους*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Μισθοί και ημερομίσθια	9,742,369	9,710,353	9,657,795	9,695,379
Εργοδοτικές εισφορές	2,497,607	2,490,751	2,476,454	2,487,057
Έξοδα Προγραμμάτων Καθορισμένων Παροχών	58,458	16,910	58,458	16,910
Αποζημιώσεις απολυόμενων	106,959	454,467	106,959	454,467
Λοιπές παροχές	61,045	68,443	61,045	68,443
Σύνολο Αμοιβών και Εξόδων Προσωπικού	**12,466,438**	**12,740,924**	**12,360,711**	**12,722,256**

Στις 31/12/2018 το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο και την Εταιρεία ανήλθε στα 537 και 529 άτομα αντίστοιχα, ενώ για το 2017 ήταν 515 και 514.

22. *Έξοδα ανά κατηγορία*

Ο Όμιλος	2018			2017		
	Κόστος παροχής υπηρεσιών	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	Σύνολο	Κόστος παροχής υπηρεσιών	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	Σύνολο
Αναλώσιμα	10,894,535	0	10,894,535	10,849,905	0	10,849,905
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10,006,234	2,460,204	12,466,438	10,287,014	2,453,909	12,740,924
Αμοιβές τρίτων	6,102,855	254,286	6,357,140	6,200,883	258,370	6,459,253
Παροχές τρίτων	3,649,594	192,194	3,841,788	3,755,655	197,666	3,953,321
Φόροι / Τέλη	0	621,892	621,892	0	587,286	587,286
Διάφορα έξοδα	1,788,767	1,117,191	2,905,958	1,768,411	1,116,029	2,884,440
Αποσβέσεις	1,805,839	849,807	2,655,646	1,929,466	907,984	2,837,449
Απομείωση απαιτήσεων	436,040	0	436,040	883,951	0	883,951
Σύνολο Κόστους	**34,683,863**	**5,495,574**	**40,179,437**	**35,675,284**	**5,521,245**	**41,196,529**

Η Εταιρεία	2018			2017		
	Κόστος παροχής υπηρεσιών	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	Σύνολο	Κόστος παροχής υπηρεσιών	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	Σύνολο
Αναλώσιμα	10,849,760	0	10,849,760	10,817,198	0	10,817,198
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	9,921,653	2,439,059	12,360,711	10,272,080	2,450,176	12,722,256
Αμοιβές τρίτων	5,975,468	248,978	6,224,446	6,060,496	252,521	6,313,016
Παροχές τρίτων	3,633,287	191,226	3,824,513	3,752,810	197,516	3,950,326
Φόροι / Τέλη	0	586,187	586,187	0	580,637	580,637
Διάφορα έξοδα	1,779,962	1,109,190	2,889,152	1,760,275	1,113,109	2,873,384
Αποσβέσεις	1,803,663	848,783	2,652,445	1,929,451	907,977	2,837,428
Απομείωση απαιτήσεων	436,040	0	436,040	883,951	0	883,951
Σύνολο Κόστους	**34,399,832**	**5,423,421**	**39,823,253**	**35,476,261**	**5,501,936**	**40,978,197**

23. *Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) καθαρά*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Τόκοι Δανείων	(1,147,152)	(1,131,054)	(1,147,152)	(1,131,054)
Τόκοι Χρηματοδοτικών Μισθώσεων	(55,047)	0	(55,047)	0
Τόκοι Συνταξιοδοτικών Προγραμμάτων	(16,455)	(18,665)	(16,455)	(18,665)
Λοιπά έξοδα τραπεζών	(586,552)	(426,125)	(583,488)	(424,317)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	0	(307,659)	0	(307,659)
Κέρδη εύλογης αξίας συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων	0	305,594	0	305,594
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Εξόδων	**(1,805,206)**	**(1,577,909)**	**(1,802,142)**	**(1,576,101)**
Τόκοι καταθέσεων	1,484	1,266	1,484	1,266
Λοιπά έσοδα από τόκους	1,092	149	1,092	149
Σύνολο Χρηματοοικονομικών Εσόδων	**2,577**	**1,416**	**2,577**	**1,416**
Χρηματοοικονομικά 'Εσοδα/ ('Εξοδα) (Καθαρά)	**(1,802,630)**	**(1,576,494)**	**(1,799,566)**	**(1,574,686)**

24. *Φορολογία*

Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων της Εταιρείας διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον σταθμισμένο μέσο συντελεστή φόρου, επί των αποτελεσμάτων της Εταιρείας. Η διαφορά έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Ζημίες προ Φόρων	602,514	(1,156,768)	580,140	(1,227,066)
Φόρος υπολογισμένος με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές της Εταιρείας (2018, 2017: 29%)	174,729	(335,463)	168,241	(355,849)
Φορολογικές ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν έχει αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(206,069)	(418,837)	(206,069)	(418,837)
Επίδραση από μεταβολές του φορολογικού συντελεστή	(763,534)	0	(763,534)	0
Δαπάνες μη εκπιπτόμενες από τη φορολογία εισοδήματος	193,914	260,170	193,914	260,170
Λοιπά	428	1,228	0	0
Σύνολο	**(600,533)**	**(492,902)**	**(607,449)**	**(514,516)**

Ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόστηκε για την χρήση 2018 ήταν 29%. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Αρ. 23 του Ν. 4579/2018, ορίστηκε σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, σε 28% το 2019, 27% το 2020, 26% το 2021 και 25% το 2022 και εφεξής.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και την χρήση 2010.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017, η Εταιρεία έλαβε Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2017, η Εταιρεία αν και έχει υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρείται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για την χρήση 2018, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

25. *Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες*

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Κέρδη προ Φόρων	902,514	(1,156,768)	880,140	(1,227,066)
Προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	1,164,338	936,960	1,161,137	936,939
Αποσβέσεις άϋλων περιουσιακών στοιχείων	1,491,308	1,900,489	1,491,308	1,900,489
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων (όπως απεικονίζονται κατωτέρω)	7,680	2,040	7,680	2,040
Έσοδα τόκων	(2,577)	(1,416)	(2,577)	(1,416)
Έξοδα τόκων	1,788,751	1,557,179	1,785,687	1,555,371
Απομείωση απαιτήσεων	436,040	883,951	436,040	883,951
Παροχές σε εργαζομένους	93,296	106,612	93,296	106,612
Λοιπές προβλέψεις (έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις)	0	122,500	0	122,500
	5,881,350	**4,351,547**	**5,852,712**	**4,279,421**
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	12,993	(14,171)	21,797	(5,555)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(2,919,560)	(1,127,909)	(3,074,512)	(1,060,965)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζικων)	(518,002)	642,257	(544,331)	581,852
Αύξηση / (μείωση) υποχρέωσης για παροχές σε εργαζομένους	(18,381)	(71,037)	(18,381)	(71,037)
	(3,442,951)	**(570,861)**	**(3,615,427)**	**(555,706)**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**2,438,400**	**3,780,687**	**2,237,286**	**3,723,715**
Τα κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων περιλαμβάνουν:				
Κέρδη / (ζημιές) από την πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων	52,564	(609)	52,564	(609)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων	**52,564**	**(609)**	**52,564**	**(609)**

26. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

(α) Εγγυήσεις

Η Εταιρεία έχει παράσχει εγγυήσεις σε τρίτους, στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς της, συνολικού ύψους 83.16 χιλ. Ευρώ (2017: 89.32 χιλ. Ευρώ) σχετικά με εξασφάλιση υποχρεώσεων και καλής εκτέλεσης.

(γ) Εμπράγματα βάρη

Τα εμπράγματα βάρη υπέρ τραπεζών για τα ενσώματα πάγια και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας αναφέρονται στις Σημειώσεις 4 και 5 αντίστοιχα.

(γ) Φορολογικές υποχρεώσεις

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας αναφέρονται στη Σημείωση 24.

27. Ανειλημμένες υποχρεώσεις

(α) Κεφαλαιουχικές υποχρεώσεις

Δεν υπάρχουν σημαντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες που έχουν αναληφθεί αλλά δεν έχουν εκτελεσθεί κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

(β) Υποχρεώσεις λειτουργικών μισθώσεων

Ο Όμιλος μισθώνει μεταφορικά μέσα και κτίρια με λειτουργικές μισθώσεις. Οι μισθώσεις για κτίρια έχουν διάφορους όρους σχετικά με την αναπροσαρμογή του μισθώματος, τα δικαιώματα ανανέωσης και λοιπές ρήτρες και έχουν συνήθως διάρκεια μεταξύ 2 - 5 ετών.

Οι μισθώσεις μεταφορικών μέσων έχουν διάρκεια μεταξύ 1 – 2 ετών. Τα έξοδα λειτουργικών μισθώσεων για μεταφορικά μέσα για το έτος 2018 ανέρχονται σε 71.7 χιλ. Ευρώ (2017: 71.1 χιλ. Ευρώ).

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα σύμφωνα με τις λειτουργικές μισθώσεις κτιρίων, έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Μέχρι ένα έτος	528,380	336,225	504,771	312,616
Από 2 έως 5 έτη	1,727,589	965,061	1,633,154	870,625
Πάνω από 5 έτη	652,335	215,627	628,726	192,018
Σύνολο	**2,908,304**	**1,516,913**	**2,766,650**	**1,375,259**

28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι μετοχές της Εταιρείας ανήκουν κατά 57.89% στην «Hippokrates Holdings B.V.» με έδρα την Ολλανδία, η οποία ανήκει κατά 100% στην «Gulert Enterprises Limited» με έδρα την Κύπρο και η οποία με την σειρά της ανήκει κατά 100% στην «South Eastern Europe Fund (SEEF)» με έδρα το νησί Τζέρσεϋ. Ποσοστό μετοχών που ανέρχεται σε 42.10% ανήκει στην εταιρεία «AKKADIA HOLDINGS LIMITED» με έδρα την Κύπρο η οποία ανήκει κατά 100% στην «Hippokrates Holdings B.V.». Το υπόλοιπο 0.01% των μετοχών κατέχουν ιατροί.

Οι λοιπές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη αφορούν σε συναλλαγές με τα μέλη του ΔΣ και τα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας και σε συναλλαγές με την θυγατρική της και διαμορφώνονται ως ακολούθως:

(α) Συναλλαγές με μέλη του ΔΣ και διευθυντικά στελέχη

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	213,600	228,600	213,600	228,600
Αμοιβές Διευθυντικών Στελεχών	912,044	919,564	912,044	919,564
Σύνολο	**1,125,644**	**1,148,164**	**1,125,644**	**1,148,164**

(β) Συναλλαγές με θυγατρική

Η θυγατρική εταιρεία Ευρωκλινική – Σημείο Δ.Υ.Ο. – Ιδιωτικό Πολυϊατρείο Ιατρική Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. συστάθηκε την 07/11/2016 με σκοπό τη δραστηριοποίηση στον τομέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Το μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής εταιρείας ανέρχεται σε 10.00 χιλ. Ευρώ (10 μετοχές, με ονομαστική αξία 1,000 €/μετοχή) και καταβλήθηκε με μετρητά από την Εταιρεία εντός του 2016.

Οι λοιπές συναλλαγές με τη θυγατρική, αφορούν ενοίκια για την χρήση των κτιριακών εγκαταστάσεων της θυγατρικής, δανεισμό προσωπικού και πώληση αναλωσίμων και εξοπλισμού. Οι συναλλαγές αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

	2018		2017	
	Έσοδα	**Απαιτήσεις**	**Έσοδα**	**Απαιτήσεις**
ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟ Δ.Υ.Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	183,388	210,329	23,609	6,515
	183,388	**210,329**	**23,609**	**6,515**

29. Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθενται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους αγοράς (κίνδυνο τιμής, κίνδυνο ταμειακών ροών από μεταβολές επιτοκίων), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων που διαθέτουν εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση τους.

Η διαχείριση κινδύνων διεκπεραιώνεται από την κεντρική Οικονομική Υπηρεσία, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Κεντρική Οικονομική Υπηρεσία προσδιορίζει και εκτιμά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε συνεργασία με τις υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν αυτούς τους κινδύνους. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει γραπτές οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση του κινδύνου, καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων όπως ο κίνδυνος επιτοκίου, ο πιστωτικός κίνδυνος, η χρήση παραγώγων και μη-παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων, καθώς και οδηγίες σχετικά με την επένδυση των διαθεσίμων.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς προκύπτει από τις μεταβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού εργαλείου λόγω αλλαγών στις τιμές της αγοράς. Ο κίνδυνος αγοράς για την Εταιρεία προκύπτει κυρίως από τις αλλαγές στις τιμές των ιατρικών πράξεων, καθώς και των Κ.Ε.Ν. (Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια) και στις καθυστερημένες πληρωμές των Δημόσιων Ταμείων και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., εξαιτίας της εξαιρετικά αρνητικής συγκυρίας που βρίσκεται η χώρα. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά εργαλεία σε ξένο νόμισμα εκτός των λογαριασμών όψεως, ούτε επενδύσεις σε ομόλογα ή μετοχές.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής σχετικά με τη μεταβολή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων, τα οποία αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία.

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται κυρίως από τα δάνεια. Δάνεια με μεταβλητό επιτόκιο εκθέτουν την Εταιρεία σε κίνδυνο ταμειακών ροών λόγω μεταβολής των επιτοκίων. Το σύνολο του δανεισμού της Εταιρείας είναι σε Ευρώ και σε κυμαινόμενο επιτόκιο.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου γίνεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου. Ο εν λόγω κίνδυνος προκύπτει από την πιστωτική διευκόλυνση στους πελάτες (πιστωτικός κίνδυνος πελατών). Για τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα για την πιστωτική διαβάθμιση χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Το πελατολόγιο του Ομίλου αποτελείται από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς, ασφαλιστικές εταιρείες και ιδιώτες. Οι πωλήσεις σε ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες συνήθως ενέχουν μικρό κίνδυνο απωλειών. Επιπλέον στην περίπτωση των ασφαλιστικών ταμείων υπάρχουν καθυστερήσεις στις πληρωμές. Ο πιστωτικός κίνδυνος εστιάζεται κυρίως στους ιδιώτες ασθενείς – πελάτες που δεν έχουν κάποιο ασφαλιστικό φορέα αλλά και σε εκείνους των οποίων τα ασφαλιστικά συμβόλαια δεν καλύπτουν το συνολικό κόστος της νοσηλείας τους. Ο Όμιλος έχει θεσπίσει συγκεκριμένες διαδικασίες για την καλύτερη και αμεσότερη είσπραξη των απαιτήσεων του.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες.

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικού	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	15,972,263	14,933,733	16,066,785	14,873,303
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	881,490	930,856	698,827	866,931
Σύνολο	**16,853,753**	**15,864,588**	**16,765,612**	**15,740,235**

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017, αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	2017	2018	2017
< 3 μήνες	3,140,905	2,932,058	3,077,111	2,931,148
3 - 6 μήνες	4,477,649	4,270,984	4,475,798	4,263,488
> 6 μήνες	6,435,512	6,180,187	6,433,960	6,128,764
Σύνολο	**14,054,065**	**13,383,229**	**13,986,870**	**13,323,401**

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στην ικανότητα του Ομίλου και της Εταιρείας να διατηρούν επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών τους υποχρεώσεων, η οποία εξασφαλίζεται από τη διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμειακών εισροών και εκροών και την επάρκεια ταμειακών διαθεσίμων.

Η Διοίκηση αναλύει τα εκάστοτε δεδομένα και χρησιμοποιεί όποτε και αν καθίσταται απαραίτητο τις πιστωτικές γραμμές που έχει εξασφαλίσει από τις τράπεζες και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, στις τρέχουσες συνθήκες πιστωτικής ασφυξίας, ο Όμιλος και η Εταιρεία καταβάλλουν συνεχή προσπάθεια για μείωση των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης.

Ο Όμιλος στην προσπάθειά του να μειώσει την έκθεσή του στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αναπτύσσει περαιτέρω τις συνεργασίες του με ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες μπορούν να παράσχουν την αναγκαία ρευστότητα.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις μη προεξοφλημένες συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, ταξινομημένες σε σχετικές ομαδοποιημένες ημερομηνίες λήξης, οι οποίες υπολογίζονται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης.

Υπόλοιπα με ημερομηνία λήξης μικρότερη του έτους, συμφωνούν με τη λογιστική τους αξία λόγω του ότι η επίδραση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική.

31η Δεκεμβρίου 2018	**Ο Όμιλος**		
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	2,133,129	29,260,000	0
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	293,776	1,074,143	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,304,382	0	0
	28,731,287	**30,334,143**	**0**

31η Δεκεμβρίου 2017			
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	31,141,608	0	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,743,835	0	0
	57,885,443	**0**	**0**

31η Δεκεμβρίου 2018	**Η Εταιρεία**		
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	2,133,129	29,260,000	0
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	293,776	1,074,143	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,197,446	0	0
	28,624,351	**30,334,143**	**0**

31η Δεκεμβρίου 2017			
	< από 1 έτος	**1 - 5 έτη**	**> από 5 έτη**
Δανεισμός (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων)	31,141,608	0	0
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	26,663,228	0	0
	57,804,836	**0**	**0**

(δ) Κεφαλαιουχικός κίνδυνος

Ο σκοπός του Ομίλου όσον αφορά στη διαχείριση των κεφαλαίων είναι η διασφάλιση της ικανότητάς του να συνεχίζει απρόσκοπτα τη δραστηριότητά του, ώστε να εξασφαλίζει αποδόσεις για τους μετόχους και οφέλη για τα λοιπά μέρη που έχουν σχέση με αυτόν και να διατηρεί μία βέλτιστη κεφαλαιακή διάρθρωση ώστε να επιτυγχάνει μείωση του κόστους κεφαλαίου.

Για τη διατήρηση ή μεταβολή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να μεταβάλλει το διανεμόμενο μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαια στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να προβεί σε πώληση περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να μειωθούν οι δανειακές υποχρεώσεις.

Συμβαδίζοντας με την κοινή πρακτική του κλάδου, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή διάρθρωση με τον δείκτη μόχλευσης. Οι δείκτες μόχλευσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Σύνολο δανεισμού	32,761,048	31,141,608	32,761,048	31,141,608
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(881,490)	(930,856)	(698,827)	(866,931)
Καθαρός δανεισμός	**31,879,558**	**30,210,752**	**32,062,221**	**30,274,677**
Ίδια κεφάλαια	315,532	118,819	255,597	74,342
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	**32,195,089**	**30,329,571**	**32,317,818**	**30,349,018**
Συντελεστής μόχλευσης	**99.02%**	**99.61%**	**99.21%**	**99.76%**

Το 2018 καταγράφηκε οριακή μείωση του συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος ανήλθε σε 99.02%, λόγω της αύξησης των Ιδίων Κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκε στην χρήση.

30. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της 31 Δεκεμβρίου 2018 και μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την χρηματοοικονομική θέση και συνεχιζόμενη δραστηριότητα του Ομίλου και της Εταιρείας και να χρήζουν γνωστοποίησης σύμφωνα με το ΔΛΠ10.

Αθήνα, 01 Ιουλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΠΡΑΛΟΣ	**ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΟΥΚΛΑΡΗΣ**	**ΜΑΡΙΝΑ ΜΑΖΑΡΑΚΗ**	**ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΚΥΡΚΟΣ**
Α.Δ.Τ. ΑΙ 597179	Α.Δ.Τ. ΑΝ 581680	Α.Δ.Τ. Χ 547493	Α.Δ.Τ. Χ 614651